

2021-2027 METŲ
MATERIALINIO NEPRITEKLIŲ
MAŽINIMO PROGRAMOS,
FINANSUOJAMOS „EUROPOS
SOCIALINIO FONDO +“ (ESF+)
LĖŠOMIS, VIDURIO PERŽIŪRA

2025 m.
Vilnius

Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga

Lietuvos Respublikos
socialinės apsaugos
ir darbo ministerija

TURINYS

1. Įvadas
2. 2024 m. priimtose Europos Tarybos rekomendacijose Lietuvai nustatyti nauji uždaviniai
3. Europos socialinių teisių ramsčio principų įgyvendinimo pažanga Lietuvoje
4. Lietuvos socialinė ir ekonominė padėtis (didžiausi neigiami finansiniai, ekonominiai ar socialiniai pokyčiai)
5. Pagrindiniai Materialinio nepritekliaus mažinimo programos, finansuojamos „Europos socialinio fondo +“ (ESF+) lėšomis, vertinimų rezultatai
6. Materialinio nepritekliaus mažinimo programos, finansuojamos „Europos socialinio fondo +“ (ESF+) lėšomis, įgyvendinimo pažanga
7. Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/1060, 86 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nurodytos lankstumo sumos galutinio paskyrimo

1. ĮVADAS

Vadovaujantis 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/1060, Lietuva, kaip ir kitos Europos Sąjungos valstybės narės, Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo lėšomis remiamų programų atveju turi peržiūrėti kiekvieną savo programą, ir ne vėliau kaip 2025 m. kovo 31 d. Europos Komisijai pateikti kiekvienos programos vertinimą, grindžiamą laikotarpio vidurio peržiūros rezultatais, taip pat pasiūlymą dėl Reglamento (ES) 2021/1060 86 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nurodytos lankstumo sumos galutinio paskyrimo.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau – ministerija) vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 25 d. nutarimo Nr. 1322 „Dėl pasirengimo administruoti Europos Sąjungos lėšas ir jų administravimo“ 2.1.1 punktu yra paskira Materialinio nepritekliaus mažinimo programos, finansuojamos „Europos socialinio fondo +“ (ESF+) lėšomis (toliau – MNM programa) vadovaujančiąja institucija.

Ministerija, vykdydama Funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2021–2027 metų materialinio nepritekliaus mažinimo programą Lietuvoje, apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2021 m. lapkričio 26 d. įsakymu Nr. A1-849 „Dėl funkcijų pasiskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2021–2027 metų materialinio nepritekliaus mažinimo programą Lietuvoje“ numatytas funkcijas yra atsakinga už MNM programos vidurio peržiūrą ir jos pateikimą Europos Komisijai.

Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga

Lietuvos Respublikos
socialinės apsaugos
ir darbo ministerija

2. 2024 M. PRIIMTOSE EUROPOS TARYBOS REKOMENDACIJOSE LIETUVAI NUSTATYTI NAUJI UŽDAVINIAI

2024 m. birželio 19 d. Europos Komisija paskelbė 2024 m. Lietuvos ataskaitą¹. Joje įvertinta pažanga, Lietuvos padaryta įgyvendinant atitinkamas 2019–2023 m. Tarybos priimtas jai skirtas rekomendacijas, ir apžvelgta, kaip ji įgyvendina ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Remiantis šia analize, šalies ataskaitoje nurodytos spragos, palyginti su tais uždaviniais, kurie ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane sprendžiami tik iš dalies arba nesprendžiami, taip pat nauji ir kylantys uždaviniai. Be to, joje įvertinta pažanga, Lietuvos padaryta įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį ir siekiant Europos Sąjungos pagrindinių tikslų užimtumo, įgūdžių ir skurdo mažinimo srityse, taip pat Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų.

Per sanglaudos politikos fondų laikotarpio vidurio peržiūrą, pagal Reglamento (ES) 2021/1060 18 straipsnį, Lietuva iki 2025 m. kovo mėn. pabaigos turi peržiūrėti programą, atsižvelgdama į 2024 m. priimtose šaliai skirtose rekomendacijose ir nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane nustatytus uždavinius. Ši peržiūra yra Europos Sąjungos finansavimo, įtraukto į kiekvieną programą, galutinio paskyrimo pagrindas. Nors Lietuva padarė pažangą įgyvendindama sanglaudos politiką ir Europos socialinių teisių ramstį, vis dar yra spręstinių uždavinių, o tarp Sostinės regiono (labiau išsivystęs regionas) ir likusios Lietuvos dalies (mažiau išsivystęs regionas) išlieka regioninių ekonominės veiklos, investicijų ir socialinių rodiklių skirtumų. Labai svarbu sanglaudos politikos programas įgyvendinti sparčiau. Svarbu toliau mažinti regioninius skirtumus, daugiausia dėmesio skiriant atsiliekančioms apskritims. Tebėra svarbu gerinti švietimo kokybę ir galimybes gauti išsilavinimą (be kita ko, įgyvendinant Europos vaiko garantijų sistemą), socialines ir sveikatos priežiūros paslaugas. Lietuva taip pat galėtų pasinaudoti Europos strateginių technologijų platformos iniciatyvos teikiamomis galimybėmis remti pramonės transformaciją, kuriant ir gaminant didelės pridėtinės vertės skaitmenines ir giliąsias technologijas ir diegiant šių technologijų inovacijas, taip pat kuriant ir gaminant švarias ir efektyviai išteklius naudojančias technologijas ir biotechnologijas, be kita ko, gynybos srityje ir dvejopo naudojimo prekių srityse.

Be ekonominių ir socialinių uždavinių, kurie sprendžiami ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu ir naudojantis kitais Europos Sąjungos fondais, Lietuvai kyla tam tikrų papildomų uždavinių, susijusių su sveikatos priežiūros ir pensijų sistemomis, konkurencingumu, viešosiomis paslaugomis, aplinkos vadyba ir išteklių valdymu.

Nors socialinės išmokos ir senatvės pensijos pastaraisiais metais vidutiniškai didėjo, mokesčių ir išmokų sistemos pajėgumas sumažinti skurdą (20,9 proc., palyginti su 16,5 proc. Europos Sąjungos) ir pajamų nelygybę (S80 / S20 santykis yra 6,39, palyginti su 4,74 Europos Sąjungoje) Lietuvoje tebėra nepakankamas. Senatvės pensijų adekvatumas, palyginti su pajamomis, gaunamomis prieš išėinant į pensiją, sumažėjo ir tebėra labai mažas. 2022 m. vyresnio amžiaus žmonių (65 metų ar vyresnių) disponuojamųjų pajamų mediana sudarė 65 proc. prieš išėinant į pensiją disponuojamųjų pajamų medianos², t. y. 15 procentinių punktų mažiau negu Europos Sąjungos vidurkis. Šis pajamų, gaunamų prieš išėinant į pensiją ir išėjus į pensiją, skirtumas nuo 2014 m. didėja. 2022 m. bendra senatvės pensijų pakeitimo norma³, pagal kurią vertinamas pensijos dydis, išreikštas prieš išėinant į pensiją gauto darbo užmokesčio neatskaičius mokesčių procentine dalimi, buvo mažiausia Europos Sąjungoje. Nors ir gerokai padidėjusi (nuo 277 eurų 2017 m. iki 539 eurų

¹ SWD(2024) 615 final.

² 55–64 m. amžiaus grupės disponuojamųjų pajamų mediana.

³ Rodiklis rodo 65–74 m. asmenų individualios pensijos neatskaičius mokesčių medianos ir 50–59 m. asmenų individualaus darbo užmokesčio neatskaičius mokesčių medianos santykį, neįtraukiant kitų socialinių išmokų.

2023 m.), vidutinė iš valstybinio socialinio draudimo fondo mokama pensija vis dar nesiekia skurdo ribos (564 eurų 2023 m.). Dėl mažo bendro pensijų adekvatumo didėja skurdas senatvėje. 2022 m. vyresnio amžiaus žmonių skurdo rizikos lygis buvo vienas aukščiausių Europos Sąjungoje (39,5 proc. Lietuvoje, palyginti su 17,3 proc. Europos Sąjungoje). Nepaisant pastaraisiais metais padarytos pažangos, energijos nepriteklis tebėra vienas didžiausių Europos Sąjungoje. Šių problemų sprendimas taip pat padėtų remti socialinę konvergenciją, kaip rodo Komisijos tarnybų atlikta antrojo etapo šalių analizė, pagrįsta socialinės konvergencijos sistemos elementais⁴.

Lietuvoje nemažėjančius regioninius skirtumus dar labiau didina neigiami demografiniai pokyčiai. Lietuvoje miesto ir kaimo atotrūkis pagal skurdo ar socialinės atskirties rizikos rodiklį yra gerokai didesnis, palyginti su Europos Sąjungos vidurkiu (10,7 procentinio punkto, palyginti su 0,4 procentinio punkto 2022 m., skaičiuojant kaip gyventojų dalies skirtumą). Mažesnėse ir atokesnėse savivaldybėse efektyviai užtikrinti galimybę gauti kokybiškas sveikatos priežiūros, švietimo, socialines, transporto, energijos, vandens tiekimo ir kitas viešąsias paslaugas ir paspartinti ekonominę plėtrą darosi vis sunkiau. Savivaldybės per mažai bendradarbiauja, kad sutelktų ekspertines žinias bei investicijas ir taip galėtų išplėsti viešųjų paslaugų aprėptį ir padidinti jų teikimo veiksmingumą ir efektyvumą. Suskaidyta ir nevienodai išvystyta viešojo transporto sistema, nepakankamos vidaus jungtys ir įvairiarūšiškumas⁵, kelionių planavimas ir kitos pagrindinės keleivių vežimo paslaugos trukdo įsidarbinti ir naudotis viešosiomis paslaugomis, ypač atokiose ir kaimo vietovėse, o dėl to didėja regioniniai skirtumai. Lietuvos viešojo transporto tinklas yra mažiausiai išvystytas ir mažiausiai naudojamas Europos Sąjungoje: viešuoju transportu keliauja tik 5,3 proc. keleivių, iš jų traukiniais – 0,9 proc. Lietuva turi daug galimybių pagerinti viešojo transporto sistemos koordinavimą tiek regioniniu, tiek centriniu lygmeniu.

Rekomendacijos Lietuvai 2024 m. ir 2025 m.:

1) Laiku pateikti vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinį struktūrinį planą. Laikantis reformuoto Stabilumo ir augimo pakto reikalavimų, grynųjų išlaidų⁶ augimą 2025 m. apriboti iki tokio tempo, kuris padėtų vidutinės trukmės laikotarpiu valdžios sektoriaus deficitą išlaikyti mažesnį už Sutartyje nustatytą 3 proc. BVP pamatinę vertę, o valdžios sektoriaus skolą – apdairaus lygio. Teikti pakankamą sveikatos priežiūros, socialinės apsaugos ir bendrųjų viešųjų paslaugų finansavimą.

2) Spręsti kylančias vėlavimo problemas, kad būtų galima nuolat, sparčiai ir veiksmingai įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, įskaitant skyrių „REPowerEU“, užtikrinant, kad reformos ir investicijos būtų užbaigtos iki 2026 m. rugpjūčio mėn. Sparčiau įgyvendinti sanglaudos politikos programas. Atliekant laikotarpio vidurio peržiūrą toliau daugiausia dėmesio skirti sutartiems prioritetams, kartu apsvaustant Europos strateginių technologijų platformos iniciatyvos teikiamas galimybes didinti konkurencingumą.

3) Gerinti sveikatos rezultatus ir sveikatos sistemos atsparumą stiprinant pirminę ir plečiant profilaktinę sveikatos priežiūrą. Didinti senatvės pensijų adekvatumą, kartu užtikrinant pensijų sistemos tvarumą. Mažinti regioninius skirtumus skatinant savivaldybių bendradarbiavimą, kad būtų pagerintos galimybės naudotis viešosiomis paslaugomis, įskaitant viešąjį transportą.

⁴ SWD(2024) 132 final.

⁵ Transporto sistemos ypatumas, kai siekiant įgyvendinti vežimo nuo durų iki durų grandinę integruotai naudojamos bent dvi skirtingos transporto rūšys.

⁶ Pagal Reglamento (ES) 2024/1263 2 straipsnio 2 punktą, grynosios išlaidos – valdžios sektoriaus išlaidos, atėmus palūkanų išlaidas, diskrecines pajamų priemones, Sąjungos programų išlaidas, kurios visiškai atitinka pajamas iš Sąjungos fondų, nacionalines išlaidas bendram Sąjungos finansuojamų programų finansavimui, bedarbio pašalpų išlaidų ciklinius elementus ir vienkartinės bei kitas laikinas priemones.

4) Spręsti įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitikties problemą gerinant aukštojo išsilavinimo atitiktį darbo rinkos poreikiams. Sudaryti palankesnes sąlygas privačiosioms investicijoms į mokslinius tyrimus ir inovacijas. Didinti išteklių našumą, kad būtų daroma pažanga kuriant žiedinę ekonomiką.

MNM programa yra viena iš „Europos socialinio fondo+“ (ESF+) lėšomis finansuojamų programų, kuri savo finansuojamomis veiklomis prisideda prie socialinės atskirties ir skurdo mažinimo. MNM programos lėšos yra kaip papildomas finansavimo šaltinis labiausiai nepasiturintiems asmenims, kurios padeda apsirūpinti maistu ir (ar) pagrindinėmis būtinųjų vartojimo prekėmis. MNM programos parama labiausiai skurstantiems asmenims nepakeičia esamų socialinių išmokų ir kitų paramos formų, kurios jiems teikiamos pagal nacionalinę teisę.

Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga

Lietuvos Respublikos
socialinės apsaugos
ir darbo ministerija

3. EUROPOS SOCIALINIŲ TEISIŲ RAMSČIO PRINCIPŲ ĮGYVENDINIMO PAŽANGA LIETUVOJE

European Platform for Rehabilitation portale⁷ teigiama, kad Europos socialinių teisių ramstis yra Europos Komisijos pradėta iniciatyva, turinti labai ambicingų tikslų, tokių kaip, subalansuoti ekonominę politiką su socialiniais sumetimais, užmegzti ir palaikyti ryšį su Europos piliečiais, kartu sprendžiant pagrindinius klausimus, susijusius su darbo ir apskritai visuomenės pokyčiais, skatinant aukštesnius socialinius standartus. Šis ramstis nesuteikia Europos Sąjungai daugiau galios ar kompetencijos, bet siekia tapti socialinių teisių skatinimo priemone, kartu bendradarbiaujant ir priisiimant atsakomybę Europos institucijoms kartu su valstybėmis narėmis, pilietine visuomene, socialiniais subjektais ir socialiniais partneriais. Europos Komisijos tinklalapio duomenimis⁸, Europos Sąjungos socialinių teisių ramstį sudaro trys pagrindinės struktūrinės dalys ir dvidešimt principų:

- Lygios galimybės ir galimybė įsidarbinti (1. Švietimas, mokymas ir mokymasis visą gyvenimą 2. Lyčių lygybė 3. Lygios galimybės 4. Aktyvus užimtumo rėmimas).

- Tinkamos darbo sąlygos (5. Saugus ir lankstus užimtumas 6. Atlyginimai 7. Informavimas apie įdarbinimo sąlygas ir apsauga atleidimo atveju 8. Socialinis dialogas ir darbuotojų įtraukimas 9. Profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyra 10. Sveika, saugi ir pritaikyta darbo aplinka ir duomenų apsauga).

- Socialinė apsauga ir įtrauktis (11. Vaikų priežiūra ir parama vaikams 12. Socialinė apsauga 13. Bedarbio pašalpos 14. Minimalios pajamos 15. Senatvės pajamos ir pensijos 16. Sveikatos priežiūra 17. Neįgaliųjų įtrauktis 18. Ilgalaikė priežiūra 19. Būstas ir parama benamiams 20. Galimybė naudotis pagrindinėmis paslaugomis).

Europos Komisija taip pat pateikė veiksmų planą, siekiant įgyvendinti Europos Sąjungos socialinių teisių ramsčio principus. Kaip nurodoma, dokumentui įgyvendinti reikia bendrų Europos Sąjungos institucijų, nacionalinių, regioninių ir vietos valdžios institucijų, socialinių partnerių ir pilietinės visuomenės pastangų.

Europos socialinių teisių ramstis numato teisę į geras darbo sąlygas ir užtikrina teisę į orų darbą bei darbo užmokestį. Lietuva šioje srityje padarė reikšmingų žingsnių, tačiau vis dar susiduria su kai kuriais iššūkiais.

Lietuva, kaip ir daugelyje kitų Europos Sąjungos šalių, susiduria su darbo užmokesčio nelygybe ir skirtumu tarp vyrų ir moterų atlyginimų, ypač kai kalbama apie mažesnius regionus ir pagal tam tikrus sektorius⁹. 2023 m. moterų ir vyrų darbo užmokesčio atotrūkis šalies ūkyje (įmonėse, turinčiose 10 ir daugiau darbuotojų), neįskaitant žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės įmonių, sudarė 10,7 proc. ir, palyginti su 2022 m., sumažėjo 0,4 proc. punkto. Didžiausias moterų ir vyrų darbo užmokesčio atotrūkis buvo finansinės ir draudimo veiklos įmonėse – 31,8 proc. (nepasikeitė nuo 2022 m.), informacijos ir ryšių – 25,8 proc. (sumažėjo nuo 28,4 proc. 2022 m.), žmonių sveikatos priežiūros ir socialinio darbo – 24,3 (sumažėjo nuo 25,6 proc. 2022 m.). Transporto ir saugojimo bei statybos

⁷ Interneto svetainė: <https://www.epr.eu/what-we-do/policy-analysis/european-pillar-of-social-rights/>

⁸ Interneto svetainė: https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/european-pillar-social-rights-20-principles_en

⁹ Interneto svetainė: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=01261329-ff23-4253-97f6-46e14cc3778b#/>

Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga

Lietuvos Respublikos
socialinės apsaugos
ir darbo ministerija

įmonėse moterų vidutinis valandinis bruto darbo užmokestis viršijo vyrų, todėl atotrūkis buvo neigiamas ir sudarė atitinkamai -14,7 proc. (-11,9 proc. buvo 2022 m.) ir -2,7 proc. (-3,6 proc. buvo 2022 m.). Darbo užmokesčio atotrūkiui įtakos turėjo ne teisinio, o socialinio ir ekonominio pobūdžio veiksniai – vyrų ir moterų skaičiaus pasiskirstymas pagal ekonomines veiklos rūšis, jų profesija, išsilavinimas, amžius, darbo stažas ir kitos priežastys.

Pagrindinis pokytis, susijęs su lanksčiomis darbo sąlygomis, buvo nuotolinio darbo įteisinimas. Lietuvoje sparčiai plečiasi lanksčios darbo sąlygos, kaip, pavyzdžiui, nuotolinis darbas – paskutiniaisiais metais, ypač po COVID-19 pandemijos, nuotolinis darbas tapo labai populiarus Lietuvoje. Įmonės ir institucijos pradėjo teikti daugiau galimybių darbuotojams dirbti iš namų arba pasirinkti hibridinį modelį, kai dalį laiko dirbama biure, o dalį – namuose. Tai suteikė darbuotojams didesnę laisvę ir lankstumą. Lankstus darbo laikas – Lietuvoje vis daugiau organizacijų taiko lanksčias darbo valandas. Tai reiškia, kad darbuotojai gali pasirinkti darbo pradžios ir pabaigos laiką, tačiau vis tiek turi dirbti nustatytą darbo valandų skaičių. Tai ypač populiariu sektoriuose, kuriuose darbą galima atlikti nepriklausomai nuo konkrečios vietos ir laiko, pavyzdžiui, IT, marketingo ar kūrybiniuose sektoriuose. Tai leidžia žmonėms geriau suderinti darbą su asmeninėmis atsakomybėmis (pavyzdžiui, šeima ir (ar) mokslai), taip pat prisitaikyti prie darbo apimtys ir intensyvumo pokyčių.

Darbo savaitės trukmės mažinimas – Lietuvoje šiuo metu oficiali darbo savaitė yra 40 (keturiasdešimt) valandų, kai kurios įmonės jau bando taikyti keturių darbo dienų savaitę, kad pagerintų darbuotojų gyvenimo kokybę ir gerovę. Kai kurie tyrimai rodo, kad darbuotojai gali išlikti tokios savaitės metu produktyvūs, o darbo ir asmeninio gyvenimo balansas tampa geresnis. Šiuo metu Lietuvoje pagal galiojančius teisės aktus galimybė pasirinkti keturių darbo dienų savaitę yra suteikiama darbuotojams, auginantiems vaiką iki trejų metų, kurie dirba valstybės ir savivaldybių įstaigose, išlaikomose iš valstybės ar savivaldybės biudžeto, Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto ar iš kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų, taip pat valstybės ir savivaldybės įmonėse, viešosiose įstaigose, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybė, ir Lietuvos banke. Darbuotojai turi teisę sutrumpinti savo darbo laiko normą iki 32 valandų, kai dirbamas visas darbo laikas, ir už nedirbtą darbo laiko normos dalį gauti visą nustatytą darbo užmokestį. Kaip vieną iš darbo laiko normos sutrumpinimo variantų jie, žinoma, gali pasirinkti keturių darbo dienų savaitę.

Darbuotojams, auginantiems vaikus iki 12 metų amžiaus, priklauso papildoma poilsio diena kas tris mėnesius arba sumažintas darbo laikas 8 valandomis per tris mėnesius. Taip pat suteikiama galimybė dirbti nepilnu etatu tiems darbuotojams, kurie rūpinasi sergančiais šeimos nariais ar gyvena su jais kartu.

Nuo 2023 m. sausio 1 d. tėvystės atostogos gali būti skirstomos į dvi dalis, o tai suteikia tėvams daugiau lankstumo jas planuojant.

Darbo kodekse numatyta, kad darbuotojų teises gali atstovauti profesinės sąjungos ar darbo tarybos. Šių atstovų teisės apima kolektyvinių sutarčių sudarymą, darbo organizavimo pasiūlymų teikimą bei streikų organizavimą.

Šie pakeitimai Darbo kodekse yra žingsnis siekiant užtikrinti, kad darbo santykiai būtų sąžiningi ir lankstūs, atsižvelgiant į šiuolaikines darbo rinkos tendencijas ir darbuotojų poreikius. Tiek darbuotojai, tiek darbdaviai turėtų būti gerai susipažinę su šiais pakeitimais, kad galėtų veiksmingai juos taikyti praktikoje.

Darbo kodeksas pagal 118 straipsnio 4 dalį numato galimybę šalims susitarti ir dėl budėjimo namuose, kai darbuotojas būna ne darbovietėje, tačiau yra pasirengęs atlikti tam tikrus veiksmus arba atvykti į darbovietę, kilus būtinybei, savo įprastiniu poilsio laiku. Šis laikas nelaikytinas darbo laiku, tačiau faktiškai atlikti veiksmai priskiriami darbo laikui ir apmokami nustatytu darbo užmokesčiu. Darbo sutartyje susitarus dėl tokio – pasyviojo – budėjimo namuose, turėtų būti mokama ne mažesnė kaip dvidešimties procentų priemoka, tačiau nedraudžiama mokėti ir daugiau, pavyzdžiui, visą arba pusę nustatyto darbo užmokesčio. Tokiu būdu darbuotojas galėtų dirbti keturias dienas per savaitę, o penktoji diena būtų paskirta budėjimui namuose – atliekant tam tikrus veiksmus tik atsiradus poreikiui.

Socialinė apsauga ir paslaugos yra svarbios Europos socialinių teisių ramstyje, todėl Lietuva, siekdama užtikrinti šias teises, atliko tam tikrus patobulinimus socialinių išmokų sistemoje ir sveikatos priežiūros paslaugų prieinamume.

Minimali mėnesinė alga (toliau – MMA) Lietuvoje kyla sparčiausiai lyginant tarp EBPO šalių, nuo 642 eurų 2021 m. iki 1038 eurų 2025 m. Ministerijos preliminariais skaičiavimais, nustačius 1038 eurų MMA ir taikant tą patį neapmokestinamąjį pajamų dydį, kuris buvo taikomas ir 2024 m., MMA uždirbančiųjų pajamos atskaičiavus mokesčius paaugo 69 eurai ir siekia 777 eurus. Tai yra daugiau, nei preliminariai prognozuojama 2025 metų santykinė skurdo rizikos riba – 732 eurai. MMA vidutiniškai gauna apie 25 tūkst. dirbančiųjų nekvalifikuotą darbą.

Pensijų reforma Lietuvoje yra nuolat kintantis procesas, siekiantis užtikrinti tvarią pensijų sistemą, kuri galėtų patenkinti didėjančių senjorų poreikius. Per pastaruosius dešimtmečius šalis susidūrė su demografiniais pokyčiais, tokiais kaip senėjanti visuomenė ir mažėjantis gimstamumas, kurie kelia iššūkių tradicinėms pensijų sistemoms. Pensijų reformos siekia ne tik stabilizuoti pensijų sistemą, bet ir užtikrinti, kad ji atitiktų šiuolaikinius gyventojų lūkesčius. 2025 m. vidutinė senatvės pensija ūgtels maždaug 73 eurai ir pasieks 673 eurus. Vidutinė senatvės pensija tiems, kurie turi būtinąjį stažą, – 81 euru ir sieks 721 eurą. Prognozuojama, kad vidutinė senatvės pensija sudarys 46 proc. vidutinio darbo užmokesčio „į rankas“, o vidutinė senatvės pensija turintiems būtinąjį stažą – 49,4 proc. vidutinio darbo užmokesčio „į rankas“ ir pamažu artės link tikslo, kad vidutinė pensija sudarytų pusę vidutinės algos gaunamos į rankas. Vienišo asmens išmoka ir socialinio draudimo našlių pensijos bazinis dydis 2025 m. siekia 42,29 euro (2024 m. – 38,23 euro). Valstybinės pensijos dėl indeksavimo didėja 1,75 proc., valstybinių pensijų bazė kyla nuo 72,35 euro iki 73,62 euro. Bazinė socialinė išmoka siekia 70 eurų vietoje 55 eurų, šalpos pensijų bazė – 248 eurus vietoje 197 eurų, tikslinių kompensacijų bazė – 208 eurus vietoj 165 eurų, valstybės remiamų pajamų dydis – 221 eurą vietoje 176 eurų, jeigu 2025 m. dydžius lyginame su 2024 m. buvusiais dydžiais.

Europos socialinių teisių ramstis taip pat užtikrina teisę į kokybišką švietimą ir profesinį mokymą. Lietuva šioje srityje padarė nemažai pažangos, tačiau taip pat susiduria su iššūkiais. Lietuvoje mokymo paslaugos tapo labiau prieinamos, tačiau vis dar pastebimas atotrūkis tarp miestų ir regionų. Mažesniuose miestuose ir kaimo vietovėse gali būti sunkiau pasiekti aukštąjį ir profesinį mokymą. Lietuva pastaraisiais metais daug dėmesio skiria skaitmeniniams įgūdžiams, tačiau didėja atotrūkis tarp didžiųjų miestų ir mažesnių regionų, kur skaitmeninės technologijos ir interneto paslaugos gali būti mažiau prieinamos.

Europos socialinių teisių ramstis stiprina socialinę įtrauktį ir kovą su diskriminacija. Lietuva atliko svarbius žingsnius šioje srityje. Lietuvoje įgyvendintos įvairios priemonės kovoti su

diskriminacija darbo rinkoje, taip pat numatyti įstatymai, saugantys pažeidžiamas grupes (pvz., neįgalūs asmenys, LGBT+ bendruomenė). Kalbant apie socialinę įtrauktį nors skurdo lygis sumažėjo, jis vis dar išlieka aukštas, ypač tarp vyresnio amžiaus žmonių, neįgaliųjų ir vienišų tėvų šeimų.

Apibendrinant pagal prieinamus naujausius duomenis, galima teigti, kad Lietuva **geriausiai vertinama** lyčių užimtumo skirtumo ir bendrųjų disponuojamų namų ūkio pajamų srityse. Tam tikrose srityje Lietuvos rodikliai yra geresni nei bendri Europos Sąjungos rodikliai:

- užimtumo lygis: 2023 m. Europos Sąjungos vidutinis užimtumo lygis pasiekė rekordinius 75,3 proc., Lietuvoje siekė – 78,5 proc. Šie duomenys rodo, kad Lietuva nuosekliai gerina savo užimtumo rodiklius ir netgi pranokdama kai kurias šalis tam tikrose amžiaus grupėse¹⁰;

- nedarbo lygis: remiantis naujausiais duomenimis, 2025 m. sausio mėn. nedarbo lygis Europos Sąjungoje siekė 5,8 proc., tuo tarpu Lietuvoje nedarbo lygis 2025 m. sausį padidėjo iki 6,6 proc. Tačiau jaunimo (15–24 metų amžiaus) nedarbo lygis Europos Sąjungoje 2025 m. sausio mėn. buvo 14,6 proc.¹¹, o Lietuvoje – 10,7 proc.¹² Taigi nors bendras nedarbo lygis Lietuvoje šiek tiek padidėjo, jaunimo nedarbo rodiklis išlieka mažesnis nei Europos Sąjungos vidurkis;

- vaikų (0–17 m. amžiaus) skurdo ar socialinės atskirties rizikos lygis: 2023 m. Europos Sąjungos vidurkis siekė 24,8 proc., lyginant su Lietuvoje 2023 m. vaikų skurdo ir rizikos lygis siekė 21,7 proc.¹³;

- anksti iš švietimo ir mokymo sistemos pasitraukusių asmenų dalis: 2023 m. Europos Sąjungoje 9,5 proc. 18-24 metų amžiaus asmenų buvo įgiję daugiausia žemesnią vidurinę išsilavinimą ir toliau nesimokė ar nedalyvavo mokymuose (anksti iškritę iš švietimo sistemos), Lietuvoje – 2023 m. buvo 6,4 proc.¹⁴

- per didelės išlaidos būstui: Europos Sąjungos vidurkis 2023 m. 10,6 proc. (išlaidos būstui viršijo 40 proc. disponuojamų pajamų); Lietuvoje 2023 m. – 5 proc.¹⁵ Taigi, būsto išlaidos Lietuvoje ir Europos Sąjungoje yra reikšminga namų ūkių išlaidų dalis, ypač mažesnes pajamas gaunančių asmenų ir vieno asmens namų ūkių atveju.

Silpna, bet gerėjanti situacija stebima skurdo ar socialinės atskirties srityje. Didžiausia skurdo ar socialinės atskirties rizika kyla vyresnio amžiaus (65+) žmonėms, ypač vienišiams 65+ metų asmenims, vienišiams tėvams, turintiems išlaikomų vaikų ir neįgaliesiems.

Padėti reikia stebėti šiose srityse: asmenų (16–74 m.), turinčių bent bazinius skaitmeninius įgūdžius, dalis; vaikų iki trejų metų, kuriems teikiamos oficialios priežiūros paslaugos.

¹⁰ Interneto svetainė: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Employment_-_annual_statistics&action=statexp-seat&lang=lt

¹¹ Interneto svetainė: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Unemployment_statistics#Unemployment_in_the_EU_and_the_euro_area

¹² Interneto svetainė: <https://uzt.lt/darbo-rinka/statistiniai-rodikliai/88>

¹³ Interneto svetainė: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tepsr_lm412/default/table?lang=en

¹⁴ Interneto svetainė: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/edat_lfse_14/default/table?lang=en

¹⁵ Interneto svetainė: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_lvho07d/default/table?lang=en

4. VALSTYBĖS NARĖS SOCIALINĖ IR EKONOMINĖ PADĖTIS (DIDŽIAUSI NEIGIAMAI FINANSINIAI, EKONOMINIAI AR SOCIALINIAI POKYČIAI)

Lietuvos socialinė ir ekonominė padėtis yra kompleksinė ir apima įvairius aspektus, įskaitant darbo rinką, socialinę nelygybę, ekonominę augimą ir regioninius skirtumus. Žvelgiant į teritorijų poreikius, galima pastebėti tam tikrus iššūkius ir galimybes, ypač kai kalbama apie neigiamus finansinius, ekonominius ir socialinius pokyčius.

Lietuvoje yra skirtumas tarp didžiųjų miestų (pvz., Vilniaus, Kauno) ir regionų, ypač periferinių teritorijų (tokių kaip mažesni miestai ir kaimo vietovės). Didžiausi socialiniai ir ekonominiai iššūkiai dažnai susiję su mažesnėmis galimybėmis šiose periferinėse teritorijose.

Daugelyje mažesnių regionų trūksta investicijų, modernių darbo vietų, aukštos kvalifikacijos specialistų. Tai lemia didesnę nedarbą ir gyventojų migraciją į didmiesčius arba užsienio valstybes.

Atskirtis tarp aukščiausio ir žemiausio nedarbo teritorijų mažėjo 2025 m. sausio 1 d. šalyje registruotas nedarbas siekė 9 proc. – 0,1 proc. punkto mažesnis nei 2024 m. sausio 1 d. 2024 metais skirtumas tarp didžiausio ir mažiausio nedarbo savivaldybėse mažėjo 1,2 proc. punkto: nuo 9,8 proc. punkto 2024 m. pradžioje iki 8,6 proc. punkto 2025 m. pradžioje. Daugiausia darbingo amžiaus gyventojų registruota Ignalinos raj. (12,4 proc.), Kelmės raj. ir Biržų raj. (po 11,4 proc.), Anykščių raj. (11,2 proc.) bei Lazdijų raj. ir Kalvarijos (po 11 proc.) savivaldybėse. Mažiausiai darbingo amžiaus gyventojų bedarbiais registruota Neringoje (3,8 proc.), Klaipėdos raj. (6,9 proc.), Birštone (7 proc.), Šakių raj. ir Utenos raj. (po 7,1 proc.).

Palyginti su 2024 m. sausio 1 d., registruotas nedarbas mažėjo 40 (keturiasdešimtyje) savivaldybių, didėjo 19 (devyniolika) savivaldybių, o 1 (vienoje) – nepakito. Labiausiai registruotas nedarbas didėjo – Lazdijų raj. (1,7 proc. punkto), Kretingos raj. (1,4 proc. punkto), Klaipėdos raj. (1 proc. punkto), Panevėžio raj. (0,9 proc. punkto) ir Pasvalio raj. (0,7 proc. punkto) savivaldybėse. Labiausiai registruotas nedarbas mažėjo – Kalvarijos (2,8 proc. punkto), Šalčininkų raj. (1,7 proc. punkto), Alytaus raj. ir Jurbarko raj. (po 1,6 proc. punkto) bei Alytaus m. (1,4 proc. punkto) savivaldybėse.¹⁶

Lietuvos Respublikos finansų ministerijos¹⁷ ekonominės raidos scenarijus numato, kad 2025 m. ir 2026 m. užimtų gyventojų skaičius augs neženkliai – atitinkamai 0,3 proc. punkto ir 0,1 proc. punkto. Prognozuojama, kad 2027 m. dirbančių gyventojų skaičius nustos didėti, nes teigiama migracija nebekompensuos neigiamos natūralios gyventojų kaitos padarinių. Lietuvos bankas¹⁸ numato, kad užimtų gyventojų skaičius švelniai trauktis pradės jau 2025 m. Prognozuojama, kad šiais metais užimtų gyventojų skaičius smuktels 0,1 proc., 2026 m. ir 2027 m. trauksis po 0,3 proc. Užimtų gyventojų skaičiaus pokyčiams įtakos turės ne tik demografinės tendencijos, ekonominis aktyvumas šalyje, geopolitiniai veiksniai, bet ir pakitusi trečiųjų šalių piliečių įdarbinimo tvarka.

Dėl senėjimo proceso ir emigracijos mažesniuose miestuose ir kaimo vietovėse mažėja gyventojų skaičius. Tai sukelia papildomų socialinių ir ekonominių problemų, tokių kaip infrastruktūros prastėjimas ir paslaugų trūkumas.

¹⁶ Interneto svetainė: <https://uzt.lt/data/public/uploads/2025/02/lietuvos-uzimtumo-2024-m.-tendencijos-ir-ateities-prognozes.pdf>

¹⁷ Interneto svetainė: <https://finmin.lrv.lt/lt/aktualus-valstybes-finansu-duomenys/ekonominės-raidos-scenarijus/>

¹⁸ Interneto svetainė: <https://www.lb.lt/lt/leidiniai/makroekonominės-prognozes-2024-m-gruodzio-men?html=1>

Kaip minėta, regionai dažnai patiria ekonominę stagnaciją dėl savo atstumo nuo didžiųjų ekonominių centrų. Tai lemia mažesnę investicijų ir verslo vystymosi tempą. Dėl mažesnio gyventojų skaičiaus ir investicijų stygiaus mažesnėse teritorijose gali būti blogesnė transporto, sveikatos ir švietimo infrastruktūra, kas neigiamai veikia gyvenimo kokybę.

Nepaisant bendro ekonominio augimo, Lietuvoje išlieka socialinė nelygybė, ypač tarp regionų. Daugelyje mažesnių miestų ir kaimo vietovių yra didesnė skurdo rizika. Mieste skurdo rizikos lygis 2023 m. siekė 18,0 proc. (didžiuosiuose miestuose – 14,8 proc.; kituose miestuose – 23,5 proc.), kaime – 26,1 proc.¹⁹

Lietuva, kaip ir daugelis šalių, patyrė finansines krizes, kurios turėjo neigiamą poveikį socialiniam ir ekonominiam stabilumui. Po krizių tam tikriems regionams sunku atkurti stabilumą ir pasiekti tvarų augimą.

Taigi Lietuvos socialinė ir ekonominė padėtis reikalauja dėmesio tiek nuo centrinių valdžios institucijų, tiek ir vietinių bendruomenių, siekiant sukurti subalansuotą ir tvarų vystymąsi visoje šalyje, atsižvelgiant į regionų poreikius ir socialinius-ekonominius iššūkius.

MNM programos parama taip pat svarbi priemonė sprendžiant socialinius ir ekonominius iššūkius, su kuriais susiduria Lietuvos regionai, ypač periferinėse teritorijose. MNM programos lėšomis prisidedama prie pagalbos teikimo mažas pajamas gaunantiems gyventojams (skiriamos socialinės kortelės maistui ir prekėms įsigyti, dalinamos maisto donacijos), o tai bent minimaliai mažina skurdą ir socialinę atskirtį, ypač regionuose, kuriuose mažesni uždarbiai ir didesnė skurdo rizika. Be to, MNM programos lėšomis finansuojamos papildančios priemonės taip pat suteikia naudos galutiniams gavėjams, pvz. psichologinė pagalba žmonėms, susiduriantiems su sunkumais, siekiant padidinti jų pasitikėjimą savo galimybėmis ir gebėjimu užsitikrinti pragyvenimą; įvairūs mokymai padedantys įgyti daugiau žinių ir įgūdžių apie finansų valdymą, asmeninį finansų planavimą ir pan.; darbas su vaikais ir jaunuoliais, rūpinimasis jų užimtumu; kartu stiprinamos ir bendruomenės keičiant požiūrį į sunkiai gyvenančius asmenis ir jų nestigmatizavimą.

¹⁹ Interneto svetainė: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=89c4152f-1b9c-4788-a496-e8a50d390cc2#/>

5. PAGRINDINIAI MATERIALINIO NEPRITKELIAUS MAŽINIMO PROGRAMOS, FINANSUOJAMOS „EUROPOS SOCIALINIO FONDO +“ (ESF+) LĖŠOMIS, VERTINIMŲ REZULTATAI

Paramos materialiniam nepritekliui mažinti 2021–2027 m. programavimo laikotarpio galimų finansuotųjų veiklų išankstinis vertinimas

Artėjant naujam 2021–2027 m. programavimo laikotarpiui ir siekiant kuo efektyviau panaudoti būsimą paramą materialiniam nepritekliui ir skurdui mažinti, ministerija vykdė galimos paramos panaudojimo išankstinį (*ang. klb. ex-ante*) vertinimą.

Dar 2019 m. Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo (toliau – EPLSAF) paramos maisto produktais ir higienos priemonėmis įgyvendinimo ataskaitoje nurodyta, kad paramos teikiama nauda ir reikšmė neabejojama, tačiau pats paramos teikimo procesas, kelia iššūkių – sandėliavimo, paramos dalinimo, paramos gavėjų poreikių atliepimo, pastebimo tikslinės grupės stigmatizavimo. Teikiant paramą maisto produktais fiksuojami aukšti administravimo kaštai, reikalingi dideli žmogiškieji ištekliai.

Todėl svarbu apsvarstyti tinkamiausius paramos teikimo būdus, kurie padėtų mažinti skurdą ir supaprastinti paramos dalijimo procesą bei prisidėtų prie stigmatizacijos paramos gavėjų atžvilgiu mažinimo. Europos socialinio tinklo (*angl. European Social Network*) tinklapyje nurodoma, kad elektroninių kortelių įvedimas, pasikeitus teikiamos paramos pobūdžiui, galėtų sumažinti gavėjų aprūpinimo maisto produktais ir higienos priemonėmis iššūkius.

2019 m. Europos Parlamentas patvirtino Europos Komisijos siūlymą įtraukti elektroninius vaučerius ir korteles kaip naują inovatyvų paramos teikimo įrankį, kuris gali sustiprinti bei pagerinti paslaugų teikimą tikslinei grupei. Tokiam sprendimui vaučerių atžvilgiu didelę įtaką turėjo pozityvus EPLSAF teikiamos paramos įgyvendinime dalyvaujančių organizacijų vertinimas ir išreikštas noras elektronines korteles išbandyti. Buvo tikimasi, kad elektroninės kortelės padės sumažinti skurstančių gyventojų stigmatizaciją, suteiks jiems daugiau orumo bei įgalins priimti sprendimus dėl norimų įsigyti maisto produktų ir (ar) būtinojo vartojimo prekių.

Siekiant, kad labiausiai skurstantys asmenys Lietuvoje 2021–2027 m. programavimo laikotarpiu gautų MNM programos paramą jiems palankiausia, priimtinausia ir mažiausiai stigmatizuojančia forma, vertinimo metu buvo siekiama išsiaiškinti, ar yra galimybės įgyvendinti socialinių kortelių taikymo sistemą Lietuvoje praktiškai, su kokiais iššūkiais gali susidurti tiek partneriai, tiek kitos atsakingos institucijos, galutiniai paramos gavėjai, kokie galimi siūlomų alternatyvų privalumai ir trūkumai.

Elektroninių kortelių taikymą kaip geresnę alternatyvą paramai maistu ir higienos priemonėmis teikti įvardijo net 73,2 proc. vykdytoje apklausoje dalyvavusių EPLSAF lėšomis finansuoto projekto partnerių. Teigiamai arba labiau teigiamai elektroninių kortelių sistemą paramai teikti vertino ir EPLSAF paramą gaunantys nepasiturintys asmenys. Kaip svarbiausius elektroninių kortelių privalumus EPLSAF projekto partneriai įvardijo: galimybę rinktis (79,7 proc.); paramos atitikimą gavėjų poreikiams (63,8 proc.); administracinių išlaidų mažėjimą (63,8 proc.); gavėjų savarankiškumo ugdymą (58 proc.).

Tyrimas parodė, kad priklausomai nuo pasirinkto elektroninių kortelių įgyvendinimo modelio, MNM paramos administravimo kaštai projekto partneriams mažėtų. Taikant kortelių sistemą būtų sutaupomos transportavimui, sandėliavimui ir transporto maistui pervežti savivaldybių viduje

išlaidos, taip pat, nesant tiesioginio paramos teikimo paramos dalijimo punktuose, mažėtų žmogiškųjų išteklių poreikis.

Vertinimas parodė, kad nemaža dalis (62,2 proc. apklausoje dalyvavusių respondentų) savivaldybių yra susidūrusios su nacionalinės socialinės paramos pervedimo į korteles sistema, todėl naujo modulio taikymas įgyvendinant MNM programą nebūtų neįveikiamas iššūkis.

Siekiant užtikrinti kortelių sistemos efektyvumą, vertintojai siūlė:

- socialinių kortelių tiekėjų atrankos procesą organizuoti centralizuotai numatant konkrečius atrankos kriterijus ir padalijant atranką į 60 (šešiasdešimt) dalių, taip suteikiant lankstumo atrinkti daugiau nei vieną prekybos įmonę kiekvienoje savivaldybėje ir užtikrinant, kad būtų geriausiai patenkinami paramos gavėjų poreikiai;

- atrankos metu taikyti minimalius kvalifikacinius reikalavimus dėl kortelių pagaminimo ir administravimo pajėgumų ir taikomų nuolaidų prekių krepšeliui;

- svarstyti galimybę taikyti papildomus atrankos kriterijus: (1) už atitinkamą paramos sumą siūlomo prekių krepšelio kokybė ir asortimentas, remiantis iš anksto nustatyto produktų grupių sąrašu; (2) siūlomos pirminių užsakymo nuotoliniu būdu ir pristatymo į namus paslaugos;

- suteikti galimybę, paramos gavėjams patiems pasirinkti ir keisti prekybos vietą korteles, užpildžius prašymą socialinės paramos skyriuje.

Paramos gavėjams, gyvenantiems atokiai, turintiems judėjimo negalią ir kitokių mobilumo problemų, kurios trukdo pasiekti prekybos vietas, vertintojai rekomendavo:

- sudaryti galimybę socialiniams darbuotojams apsipirkti už paramos gavėjus su raštišku įgaliojimu ir pristatyti prekes gavėjams į namus;

- sudaryti galimybę pasinaudoti seniūnijos ar socialinių darbuotojų organizuojama pavėžėjimo paslauga nuvykti į prekybos vietą ir grįžti atgal į namus;

- skatinti prekybos įmones sudaryti galimybę paramos gavėjams užsisakyti prekes internetu ar telefonu ir naudotis prekybos centrais siūlančiais prekių pristatymo į namus paslaugą.

Tyrimas taip pat parodė, kad EPLSAF lėšomis finansuojamų projektų partnerės, siekdamos stiprinti EPLSAF galutinių paramos gavėjų socialinę integraciją, vykdė įvairių tipų užimtumo ir socialinės įtraukties papildomas veiklas: individualias konsultacijas dėl įsidarbinimo ar nukreipimo į kitas institucijas, ekskursijas, stovyklas ir edukacines programas (pirmosios pagalbos mokymų organizavimas, plaukimo pamokos), maisto ruošimo, sveikos mitybos pamokas, kursus ir mokymus (sveikatinimo programas moterims, motyvacijos seminarus), teikė psichologinę pagalbą, konsultavo apie asmens higieną, biudžeto tvarkymą, siekė įtraukti paramos gavėjus į savanoriškas veiklas seniūnijoje, savivaldybėje, nevyriausybines organizacijas. Atsižvelgiant į sukauptą partnerių organizacijų patirtį (geriausiai išmanant paramos gavėjų poreikius ir turi galimybes veikloms įgyvendinti) dirbant su paramos gavėjais, rekomenduojama papildomųjų veiklų pasirinkimą ir įgyvendinimo procesą ir toliau organizuoti savivaldybių lygmeniu – užtikrinant organizacijų partnerių savarankiškumą renkantis tikslinę grupę, veiklų kryptį, organizuojant veiklas.

Siekiant efektyvesnio papildomųjų priemonių įgyvendinimo 2021–2027 m. laikotarpiu siūloma taikyti projekto ciklo logiką bei įgyvendinti pilotines intervencijas – socialinius eksperimentus ir / ar

socialines inovacijas. Papildomųjų veiklų įgyvendinimas ir organizavimas, rekomenduotina, turėtų remtis projekto ciklo logika.

Kadangi paramos gavėjų tikslinės grupės motyvacija dalyvauti papildomosiose ir kitose veiklose labai skiriasi, siekiant didžiausios investicijų grąžos rekomenduojama:

- rinktis motyvuotas arba, tikėtina, labiau keistis linkusias tikslines grupes, pvz., investuoti į vaikus, jaunimą iš vaikų namų, nedirbantį jaunimą ir pan.;

- investuoti į ilgalaikes individualias konsultacijas (MNM programos parama gali būti tik jų dalis), jų organizavimą ir įgyvendinimą, individualių planų kūrimą motyvacijos neturintiems ir, tikėtina, daugiau laiko įpročiams keisti reikalingoms paramos gavėjų grupėms, pvz., benamiams.

Priimti sprendimai vadovaujantis vertintojų rekomendacijomis dėl socialinių kortelių modelio įgyvendinimo

1) Atsižvelgiant į palankius išankstinio vertinimo rezultatus dėl socialinių kortelių modelio taikymo įgyvendinant 2021-2027 m. laikotarpio programą dėl ESF+ paramos materialinio nepritekliaus problemai spręsti, vadovaujančioji institucija pasitarusi su partneriais priėmė sprendimą, kad bus numatytas būtent socialinių kortelių modelio įgyvendinimas, t. y. netiesioginis finansavimas pagal Reglamento (ES) 2021/1057, 19 str. 2 d.²⁰ nuostatą.

2) Pradėjus rengti nacionalinius dokumentus Viešųjų pirkimų tarnyba (toliau – VPT) rekomendavo vadovaujančiajai institucijai įsivertinti Direktyvos 2014/24, preambulės 4 punkto nuostatą: *<...> dėl vis įvairesnių viešųjų veiksmų formų atsirado poreikis aiškiau apibrėžti paties pirkimo sąvoką. Vis dėlto tas aiškesnis apibrėžimas neturėtų išplėsti šios direktyvos taikymo srities, palyginti su Direktyvos 2004/18/EB taikymo sritimi. Sąjungos taisyklėmis viešųjų pirkimų srityje siekiama apimti ne visas viešųjų lėšų išleidimo formas, o tik tas, kuriomis sudarant viešąją sutartį už atlygį įsigijami darbai, prekės ar paslaugos. Reikėtų paaiškinti, kad ši direktyva tokių darbų, prekių ar paslaugų įsigijimui turėtų būti taikoma neatsižvelgiant į tai, ar įsigijama taikant pirkimo, lizingo ar kitas sutartines formas.*

Įsigijimo sąvoką reikėtų suprasti plačiai, kaip naudos iš atitinkamų darbų, prekių ar paslaugų gavimą, ir tuo tikslu nuosavybės teisė nebūtinai turi būti perduota perkančiosioms organizacijoms. Be to, vien veiklos finansavimui, visų pirma kai teikiamos dotacijos, dažnai susijusiam su pareiga grąžinti gautas sumas, kai jos nepanaudojamos numatytiems tikslams, viešojo pirkimo taisyklės paprastai netaikomos. Panašiai, situacijas, kai visi tam tikras sąlygas atitinkantys ekonominės veiklos vykdytojai, netaikant jokios atrankos, kaip antai vartotojo pasirinkimo ir paslaugų čekių sistemų, turi teisę atlikti tam tikrą užduotį, reikėtų laikyti ne viešaisiais pirkimais, o paprastomis leidimų suteikimo sistemomis (pavyzdžiui, vaistų ar medicinos paslaugų licencijos) <...>.²¹

Atsižvelgti į tai, kad Direktyvos 2014/24 1 str. 2 d. nurodyta, jog vienas iš pirkimo požymių yra perkančiosios organizacijos atliktas ūkio subjekto, iš kurio ji pagal viešojo pirkimo sutartį įsigis šios sutarties objektu esančių darbų, prekių ar paslaugų pasirinkimas. Jeigu nėra vykdoma tinkamų tiekėjų atranka, tuomet viešojo pirkimo požymių nebus – taigi viešojo pirkimo procedūros tokiu atveju nebūtų vykdomos.

²⁰ Interneto svetainė: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A32021R1057&qid=174256175111>

²¹ Interneto svetainė: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A32014L0024&qid=1742563452442>

Vadovautis Teisingumo Teismo išaiškinimu, „*kai viešasis subjektas siekia sudaryti tiekimo sutartis su visais ūkio subjektais, norinčiais tiekti atitinkamas prekes šio viešojo subjekto nurodytomis sąlygomis, tai, kad nenurodomas ūkio subjektas, su kuriuo išimtinai būtų sudaroma sutartis, reiškia, jog nėra būtinybės konkrečių viešųjų pirkimo teisinio reguliavimo taisyklių taikyti šios perkančiosios organizacijos veiksams, siekiant užkirsti kelią tam, kad ši sudarys sutartį palankiau vertindama nacionalinius ūkio subjektus*“ (Teisingumo Teismo 2016 m. birželio 2 d. sprendimas byloje Falk Pharma, C-410/14).

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta aukščiau, ministerija rengdama nacionalinius teisės aktus priėmė sprendimą, kad bus pasirašomos su potencialiais tiekėjais, atitikusiais minimalius reikalavimus bendradarbiavimo sutartys (centralizuotai už tai atsakingas projekto vykdytojas), o ne skelbiami viešieji pirkimai. Taip pat svarbu, kad nauji tiekėjai gali teikti savo pasiūlymus bendradarbiauti bet kuriuo metu, kol bus įgyvendinamas MNM programos lėšomis finansuojamas projektas.

3) Bendradarbiavimo tvarkoje su tiekėjais yra numatyta, kad galutiniai paramos gavėjai gali rinktis produktus ir prekes iš viso asortimento, išskyrus alkoholį, tabako ir jo gaminius bei loterijos bilietus. Taip pat tiekėjai gali siūlyti, atsiskaitant socialine kortele, papildomas lojalumo nuolaidas ir (ar) galimybę produktus ir (ar) prekes įsigyti teikėjo internetinėje parduotuvėje.

4) Galutiniai paramos gavėjai pasirenka vieno iš tiekėjų išduotą socialinę kortelę pildydami prašymą MNM programos paramai gauti, o sekančiais metais, jeigu kreipiasi dėl paramos iš naujo gali rinktis kito tiekėjo išduotą socialinę kortelę arba naudotis to paties tiekėjo socialine kortele.

5) Sudaryta galimybė socialiniams darbuotojams pasirūpinti asmenų su negalia pirkiniais, jeigu asmenys yra vieniši arba yra apleisti šeimos ar kitų artimųjų.

Projekto vykdytoju paskirta Europos socialinio fondo agentūra. Projekto partneriais – visų savivaldybių administracijos, labdaros ir paramos fondas „Maisto bankas“ ir Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugija.

Priimti sprendimai vadovaujantis vertintojų rekomendacijomis dėl papildančių priemonių įgyvendinimo

Papildančių priemonių, kurios būtų labiau susietos su socialinėmis inovacijomis centralizuotai planuojama įgyvendinti nuo 2025 m.

Struktūrinis tikslinės grupės vertinimas

Ministerija, kaip MNM programos vadovaujančioji institucija, vadovaudamasi 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/1057, kuriuo nustatomas „Europos socialinis fondas +“ (ESF+) 23 straipsnio 3 dalyje nuostatomis, organizavo struktūrinį galutinių paramos gavėjų vertinimo (toliau – vertinimas) atlikimą ir jo apibendrintų rezultatų pateikimą Europos Komisijai.

Vertinimas buvo vykdomas vadovaujantis 2023 m. rugsėjo 27 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 2023/2071, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1057 nustatomas „Europos socialinio fondo +“ (ESF+) pagalbos maistu ir (arba) pagrindinės materialinės pagalbos galutinių gavėjų struktūrinės apklausos šablonas, nuostatomis. Klausimynas

ministerijos buvo praplėstas papildomais klausimais, kurie aktualūs Lietuvai būtent dėl socialinių kortelių taikymo.

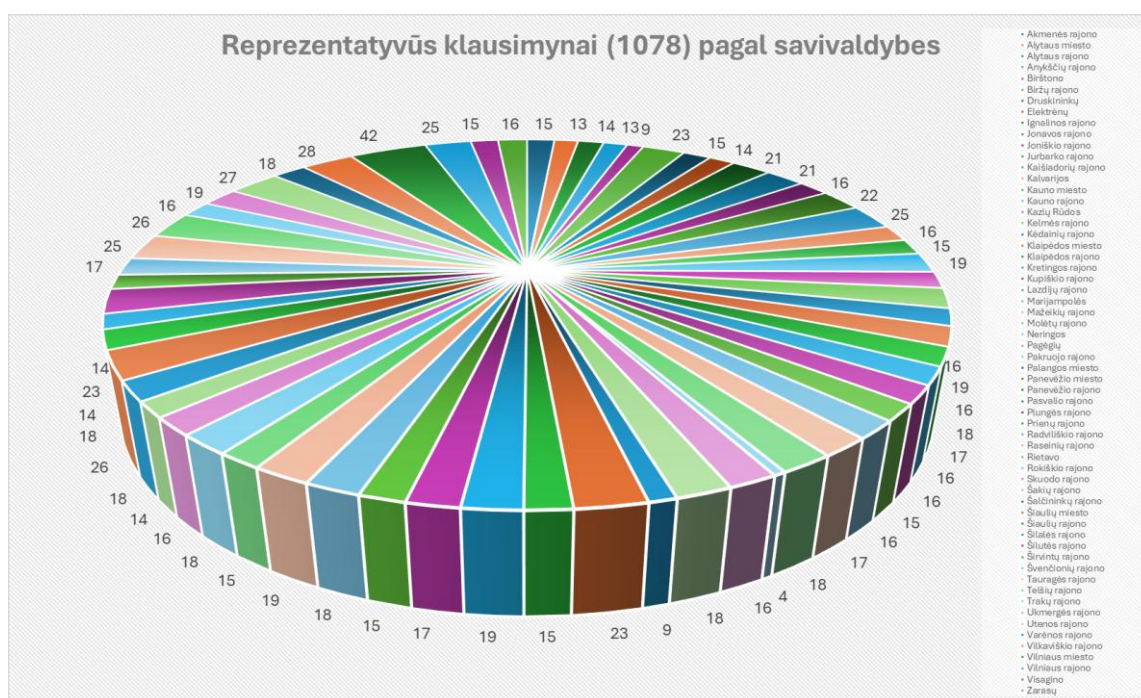
Išorinis vertinimo paslaugos tiekėjas vykdė dvi apklausas:

- projekto partnerių atstovų (apklausti 62 projekto partneriai);
- galutinių paramos gavėjų (gauti 1078 reprezentatyviai užpildyti klausimynai).

Projekto partnerių (visų 60 savivaldybių administracijų, labdaros ir paramos fondo „Maisto bankas“ ir Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugijos) apklausa vyko el. paštu. Paslaugos teikėjui vadovaujančioji institucija iš anksto suteikė visų projekto partnerių atsakingų asmenų kontaktinius duomenis. Iš kiekvieno partnerio organizacijos buvo pateiktas vienas bendras projekto partnerio atsakymas.

Galutinių paramos gavėjų apklausa buvo vykdoma telefonu. Vadovaujančioji institucija iš anksto paslaugos teikėjui suteikė reprezentatyviai apklausai atlikti reikalingą kiekį galutinių paramos gavėjų telefono numerių iš kiekvienos savivaldybės, kurie pildydami prašymą MNM programos paramai gauti buvo davę sutikimą dalyvauti telefoninėse apklausose (pasidalinta 33325 (trisdešimt trimis tūkstančiais trimis šimtais dvidešimt penkiais) telefonų numeriais per visą Lietuvos teritoriją); taip pat suteikiant telefono numerius kartu nurodyta nuasmeninta informacija dėl paramos gavėjo lyties, priklausymo tam tikrai amžiaus grupei.

Paslaugos teikėjas gavęs iš vadovaujančiosios institucijos galutinių paramos gavėjų telefonų numerius ir nuasmenintą lyties bei amžiaus grupės informaciją naudodamasis statistiniu metodu, apskaičiavo reprezentatyvią galutinių paramos gavėjų grupės imtį, kuri buvo apklausta. Paslaugos teikėjas atlikdamas apklausas (telefonu) gavo 1078 (vieno tūkstančio septyniasdešimt aštuonių) reprezentatyvių galutinių paramos gavėjų tinkamai užpildytus klausimynus. Apklaunami asmenys padengė visas 60 (šešiasdešimt) Lietuvos savivaldybių. Pasiskirstymas pateikiamas pridedamame grafike.

Pagrindiniai projekto partnerių pastebėjimai

Trečdalis partnerių nurodė, kad laikytis projekto administracinių reikalavimų yra labai lengva ar lengva, o likę du trečdaliai partnerių – kad nei lengva, nei sunku.

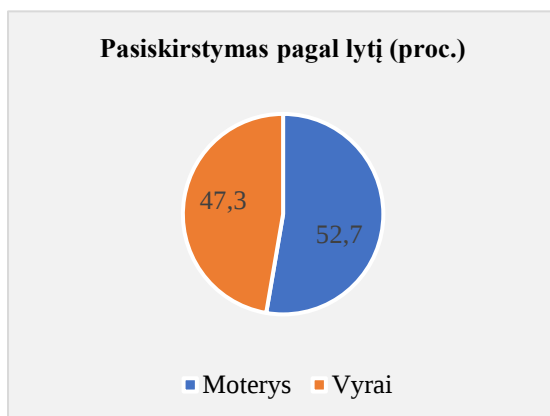
Projekto partneriams svarbiausi naujos paramos formos (lėšų pervedimas į socialines korteles) privalumai yra tai, jog nereikia nuomotis sandėliavimo vietų bei ieškoti papildomų lėšų iš savivaldybės biudžeto transportavimo išlaidoms dengti savivaldybės ribose.

Projekto partneriai pažymėjo, kad kylantys sunkumai projekto įgyvendinimo metu sprendžiami geranoriškai, bendradarbiaujant vieniems su kitais t. y., su vadovaujančiąja institucija, projekto vykdytoju, tarpusavyje tarp partnerių, į įvairias situacijas reaguojama operatyviai.

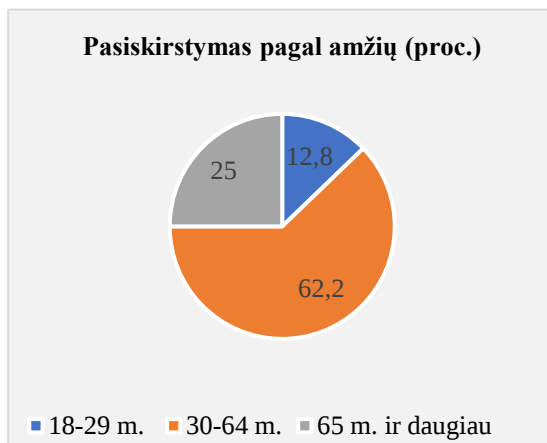
Atliepiant tikslinės grupės lūkesčius ir atsižvelgiant į ekonominę situaciją reiktų didinti ketvirčio sumą pervedamą asmeniui ir (ar) su juo kartu gyvenantiems asmenims į jam išduotą socialinę kortelę bei stengtis, kad kuo daugiau mažųjų parduotuvių, veikiančių mažose kaimiškose seniūnijose būtų įtrauktos į socialinių kortelių tiekėjų sąrašus. Taip pat plėsti maisto donacijų asortimentą (ypač ilgo galiojimo produktais).

Galutinių paramos gavėjų apklausos apibendrinimas

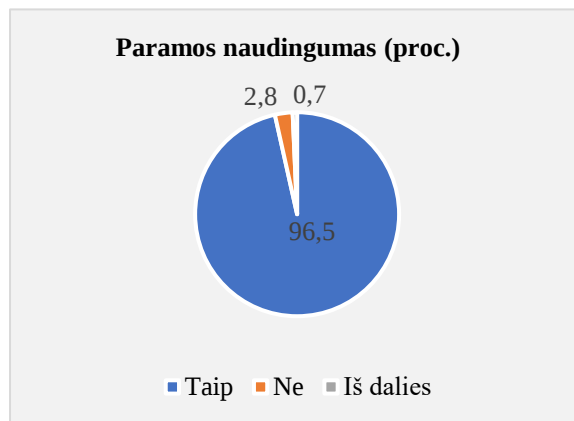
Vykdam apklausą buvo apklausta panašus procentas vyrų ir moterų.

Apklausoje dalyvavo įvairaus amžiaus paramos gavėjų grupės, išskyrus, apklausiami nebuvo jaunesni nei 18 m. asmenys.

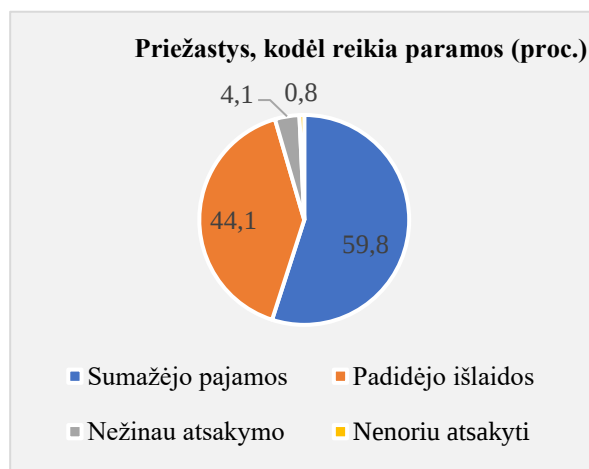
96,5 proc. apklaustųjų galutinių paramos gavėjų teigė, kad parama buvo naudinga, 2,8 proc. apklaustųjų – kad naudinga iš dalies ir tik 0,7 proc. apklaustųjų – kad parama buvo nenaudinga.

Daugiausiai parama skiriama pačių gavėjų reikmėms (94,1 proc.). 44,1 proc. apklaustųjų nurodė, kad parama skiriama kitiems kartu gyvenantiems suaugusiems asmenims, 32,2 proc. – kitiems kartu gyvenantiems vaikams.

Apklausti paramos gavėjai įvardino dažniausiai kilusį sunkumą, kad reikėjo keliauti ilgą atstumą, norint gauti paramą.

Paramos gavėjai nurodė, jog pagrindinės priežastys, kad jiems reikia paramos, yra sumažėjusios pajamos (59,8 proc.) bei padidėjusios išlaidos (44,1 proc.).

Paramos gavėjai dažniausiai įvardino šiuos naujo paramos teikimo modelio, kai lėšos pervedamos į socialines korteles vietoje ilgo galiojimo produktų krepšelio (paketo), privalumus:

- įsigyja parduotuvėje to, ko labiausiai reikia (91,5 proc.);
- įsigyja produktus sau patogiu metu (61,3 proc.);
- sutaupo pirkdami (28,1 proc.).

Tik 7 proc. apklaustų paramos gavėjų nurodė, kad jiems kyla problemų nuvykti iki prekybos centro apsipirkti. Jiems galėtų padėti norimus produktus ar prekes įsigyti prekybos centre šeimos nariai ar kiti artimieji, kaimynai, socialiniai darbuotojai bei savanoriai.

Tinkamumas

Projekto partneriai (visos savivaldybių administracijos, „Maisto bankas“ ir Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugija) ir paramos gavėjai teigia, kad MNM parama yra aktuali nepasiturintiems asmenims. Visi (100 proc.) partneriai ir 96,5 proc. galutinių paramos gavėjų, teigė, kad parama yra naudinga arba labai naudinga tikslinei grupei. Šiuos rezultatus patvirtina ir interviu su paramos gavėjais duomenys, jų metu išgirsti komentarai buvo itin pozityvūs gaunamos paramos atžvilgiu.

Skirtingas visuomenės grupės atstovavę interviu dalyviai teigė, jog gaunama parama turi didelę reikšmę jų gyvenimo kokybei, o kai kuriems padeda sutaupyti dalį gaunamų pajamų ir leidžia už jas įsigyti kitų produktų ar prekių.

Anot apklausoje dalyvavusių paramos gavėjų, įsigyti prekybos centre prekes yra priimtinas būdas.

Apibendrinant paramos atitikimą tikslinei grupei – galima teigti, kad MNM programa prisideda prie skurdžiausiai gyvenančių asmenų padėties pagerinimo, gana gerai atitinka tikslinės grupės poreikius, padeda kompensuoti nepakankamas pajamas, prisideda prie šeimų prasimaitinimo poreikių, tačiau tai nėra pakankama priemonė siekiant sumažinti skurdą.

Efektyvumas

Tikslinės grupės informavimas apie paramos galimybes yra efektyvus ir pakankamas. Dažniausiai potencialūs paramos gavėjai apie paramos galimybes sužino iš socialinių darbuotojų, seniūnijose dirbančių asmenų, kurie jiems pasiūlo užpildyti prašymą, dažnai su jais bendrauja ir gerai pažįsta. Svarbus informacijos kanalas yra draugų, giminių ar kaimynų žodžiu perduodama informacija.

Prašymo gauti paramą pateikimas atrodo santykinai nesudėtingas ir operatyvus procesas. Tą patvirtina ir paramos gavėjų apklausos duomenys: dauguma gavėjų (90,2 proc.) tvirtino, kad jiems nėra kilę jokių sunkumų gauti paramą. Veiksniai, galimai ribojantys paramos pasiekiamumą, yra papildomų dokumentų teikimas, tolimas atstumas, psichologinės kliūtys ir stigmatizacijos rizika.

Vėlesni sprendimai vadovaujantis partnerių ir paramos gavėjų rekomendacijomis

1) Lėšų dydis priklauso nuo galutinių paramos gavėjų skaičiaus. Vienam projekto dalyviui tenkantį MNM programos lėšų limitą kiekvienam ketvirčiui per kalendorinius metus tvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministras iki kiekvienų kalendorinių metų sausio 10 d.

Ministerija turi teisę iki kiekvienų kalendorinių metų balandžio, liepos ir spalio 10 d. įvertinti MNM programos lėšų sutaupymą, sumažėjusį ar padidėjusį projekto dalyvių skaičių ar, esant kitų svarbių su MNM programa ar projekto įgyvendinimu susijusių aplinkybių, gali inicijuoti socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymo dėl vieno projekto dalyviui tenkančio MNM programos lėšų limito kiekvienam ketvirčiui per kalendorinius metus nustatymo pakeitimą.

Tačiau siekiant, kad iki 200.000 (dviejų šimtų tūkstančių) galutinių paramos gavėjų gautų bent kartą ketvirčio lėšas į jam (jo namų ūkiui) išduotą socialinę kortelę yra būtina išlaikyti esamą ketvirčio sumą, ženkliai jos nekeičiant, kad užtikrinti paramos vienodumą ir nepertraukiamumą, ypač artėjant naujam programavimo laikotarpiui.

2) Pasiūlymai bendradarbiauti be kvietimo bendradarbiauti gali būti teikiami ir vertinami visą projektų įgyvendinimo laikotarpį, potencialiam tiekėjui svarbu atitikti minimalius reikalavimus numatytus socialinės apsaugos ir darbo ministro 2023-07-21 įsakyme Nr. A1-482 „Dėl Bendradarbiavimo ir finansavimo, išduodant socialines ar kitas jai lygiavertes korteles ir teikiant su jomis susijusias paslaugas labiausiai skurstantiems asmenims, įgyvendinant projektus, finansuojamus iš 2021–2027 metų materialinio nepritekliaus mažinimo programos Lietuvoje lėšų, sąlygų aprašo patvirtinimo“.

Informacija apie galimybę pateikti pasiūlymą bendradarbiauti bet kuriuo metu nepaskelbus kvietimo bendradarbiauti nuolat skelbiama interneto svetainėje www.priimk.lt.

Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga

Lietuvos Respublikos
socialinės apsaugos
ir darbo ministerija

6. MATERIALINIO NEPRITEKLIAUS MAŽINIMO PROGRAMOS, FINANSUOJAMOS „EUROPOS SOCIALINIO FONDO +“ (ESF+) LĖŠOMIS, ĮGYVENDINIMO PAŽANGA

MNM programos lėšomis finansuoto projekto veiklos startavo nuo 2024 m. sausio mėn. Įgyvendinamas vienas projektas, kuris dengia visą Lietuvos teritoriją (visas savivaldybes). Numatoma projekto veiklų pabaiga – 2027 m. gruodžio 31 d., nebent per 2024-2027 m. projekto veiklų įgyvendinimo laikotarpį bus sutaupyti lėšų, tuomet projekto veiklos atitinkamai bus vykdomos ir 2028 m.

Socialinės kortelės

Per 2024 m. iš viso išdalinta 111.380 vnt. kortelių, iš jų **108.751 kortelė** metų gale buvo aktyvios.

Likusios 2.629 kortelės neaktyvios, nes asmuo metų eigoje mirė, išvyko gyventi į užsienį, pasikeitė finansinė padėtis ir pan.

Asmenys galėjo rinktis vieno iš prekybos tinklo išduotą kortelę: UAB „Aibė“ aljanso parduotuvės, UAB „Grūstė“, UAB „Gulbelė“, UAB „IKI Lietuva“, UAB „Indritus“, Kaišiadorių vartotojų kooperatyvas, UAB „Koops mažmena“, UAB „Lidl Lietuva“, UAB „MAXIMA LT“, UAB „RIMI Lietuva“.

Vienas paramos gavėjas už vieną ketvirtį 2024 m. galėjo gauti 25 eurus.

Paramos gavėjams per 2024 m. pervesta **17.693.850 eurų**, iš jų Europos Komisijai deklaruotų tinkamų paramos gavėjų išleistų lėšų – **4.973.716,73 eurų**.

Paramos sulaukė **189.099 unikalūs asmenys**, tas pats unikalus gavėjas, jeigu jam pervesta lėšų buvo daugiau nei už vieną ketvirtį skaičiuojamas tik kartą (daugiausia pavedimų galėjo būti 4 kartai). Taip pat skaičiuojami visi namų ūkio nariai (jeigu tokių buvo) ir, jeigu gavo lėšas daugiau nei už vieną ketvirtį suskaičiuoti tik vieną kartą kaip unikalūs gavėjai.

MNM programos lėšų pervedimas į socialines pasirinkto prekybos tinklo išduotas korteles suteikia galimybę asmeniui pirkti bet kuriuos maisto produktus ir būtinąjo vartojimo prekes, išskyrus alkoholį, tabaką ir loterijos bilietus.

Socialinės kortelės suteikia ne tik laisvę pirkti asmeniškai reikalingus produktus ir (ar) prekes, bet tai daryti paramos gavėjui patogiu metu ir laiku. Ši paramos forma nestigmatizuoja asmens (jam nereikia laukti eilės prie dalijimų punktų). Taip pat kartu mažiau švaistoma maisto ir yra daugiau pasitenkinimo jausmo.

MNM programos atveju nėra reikalaujama iš prekybos tinklų pateikti informacijos, kokius tiksliai produktus ir prekes įsigyja paramos gavėjai. Prekybos tinklai teikia informaciją kiekvienos kortelės lygmeniu kiek yra išleista lėšų maistui ir prekėms bei, koks kiekis maisto įsigyta, bet ne produktų rūšis. Prekybos tinklai, esant poreikiui, pvz., ginčo atveju, teikia išsklotos čekio lygmeniu, bet su ataskaitomis tokia informacija nėra reikalaujama.

Iš MNM programos lėšų per 2024 m. tris ketvirčius gavėjai įsigijo 3.278,18 tonas maisto už 9.828.367,45 eurus.

Maisto donacijos, kurias projekto partneris „Maisto bankas“ išdalino paramos gavėjams iš MNM programos lėšų per 2024 m. sudarė **1.745,80 tonos**.

Visose savivaldybėse asmenys turi teisę gauti socialinę kortelę vadovaujantis tuo pačiu kriterijumi – vertinamos vidutinės mėnesinės asmens pajamos. Minimalios pajamos 2024 m., kad gauti socialinę kortelę maisto produktams ir prekėms įsigyti, asmeniui buvo 264 eurai. Tačiau, atsižvelgiant į paramos gavėjų norą gauti kortelę, savivaldybės taikė išimties dydžius – didžiausia vidutinė asmeniui tenkanti mėnesinė suma išimties atvejais 2024 m. negalėjo viršyti 440 eurų asmeniui.

Eil. Nr.	Savivaldybės pavadinimas	Gyventojų skaičius 2024 m.	MNM kortelių gavėjų skaičius 2024 m. (gavo bent vieno ketvirčio lėšas)	MNM paramą gavusių asmenų proc. nuo bendro gyventojų skaičiaus savivaldybėje	Taikomas išimties dydis (VRP dydis)
1	Akmenės r. sav.	19 117	2437	12,75	2,5
2	Alytaus m. sav.	51 340	2773	5,40	2,3
3	Alytaus r. sav.	25 464	2457	9,65	2,5
4	Anykščių r. sav.	22 372	2395	10,71	2,3
5	Birštono sav.	4 089	184	4,50	2,5
6	Biržų r. sav.	22 120	3357	15,18	2,5
7	Druskininkų sav.	20 097	1554	7,73	2,5
8	Elektrėnų sav.	24 731	2041	8,25	2,5
9	Ignalinos r. sav.	13 817	1981	14,34	2,5
10	Jonavos r. sav.	41 490	2817	6,79	2,5
11	Joniškio r. sav.	20 288	3129	15,42	2,5
12	Jurbarko r. sav.	25 421	3316	13,04	2,5
13	Kaišiadorių r. sav.	29 055	2287	7,87	2,5
14	Kalvarijos sav.	9 737	1261	12,95	2,5
15	Kauno m. sav.	304 177	7276	2,39	2,2
16	Kauno r. sav.	106 261	4005	3,77	2,5
17	Kazlų Rūdos sav.	10 837	907	8,37	2,3
18	Kėdainių r. sav.	45 910	5149	11,22	2,5
19	Kelmės r. sav.	24 353	2773	11,39	2,5
20	Klaipėdos m. sav.	159 279	4455	2,80	2,5
21	Klaipėdos r. sav.	67 259	2547	3,79	2,5
22	Kretingos r. sav.	37 442	3022	8,07	2,5
23	Kupiškio r. sav.	15 766	3083	19,55	2,5
24	Lazdijų r. sav.	17 201	2652	15,42	2,5
25	Marijampolės sav.	54 576	2777	5,09	2,4
26	Mažeikių r. sav.	51 909	4926	9,49	2,2
27	Molėtų r. sav.	16 516	1679	10,17	2,2
28	Neringos sav.	4 263	80	1,88	2,5
29	Pagėgių sav.	7 059	879	12,45	2,5
30	Pakruojo r. sav.	18485	2984	16,14	2,5
31	Palangos m. sav.	18 059	664	3,68	2,5
32	Panevėžio m. sav.	86 595	4587	5,30	2,5
33	Panevėžio r. sav.	35 382	3374	9,54	2,5
34	Pasvalio r. sav.	21 933	2442	11,13	2,5
35	Plungės r. sav.	33 046	2525	7,64	2,5
36	Prienų r. sav.	24 674	3179	12,88	2,2
37	Radviliškio r. sav.	34 283	3959	11,55	2,5
38	Raseinių r. sav.	29 774	2234	7,50	2,5
39	Rietavo sav.	7 114	799	11,23	2,5
40	Rokiškio r. sav.	27 297	4671	17,11	2,5
41	Skuodo r. sav.	15 201	2568	16,89	2,5
42	Šakių r. sav.	25 609	2919	11,40	2,5
43	Šalčininkų r. sav.	29 863	4252	14,24	2,5
44	Šiaulių m. sav.	110 331	6132	5,56	2,5
45	Šiaulių r. sav.	40 564	5097	12,57	2,5
46	Šilalės r. sav.	20 856	3189	15,29	2,5
47	Šilutės r. sav.	38 328	4587	11,97	2,5

48	Širvintų r. sav.	14 671	984	6,71	2,2
49	Švenčionių r. sav.	21 792	2480	11,38	2,5
50	Tauragės r. sav.	37 198	3924	10,55	2,5
51	Telšių r. sav.	38 844	3441	8,86	2,5
52	Trakų r. sav.	34 589	2536	7,33	2,5
53	Ukmergės r. sav.	34 018	4068	11,96	2,5
54	Utenos r. sav.	39 539	2443	6,18	2,5
55	Varėnos r. sav.	20 079	2350	11,70	2,5
56	Vilkaviškio r. sav.	33 904	4111	12,13	2,5
57	Vilniaus m. sav.	602 408	13598	2,26	2,5
58	Vilniaus r. sav.	106 179	6453	6,08	2,3
59	Visagino sav.	19 587	2555	13,04	2,5
60	Zarasų r. sav.	14 361	1795	12,50	2,5

2025 m. I ketvirtį yra patenkinti 92.617 prašymų, vadinasi, yra lygiai tiek pat namų ūkių, kuriuose gyvena 159.821 paramos gavėjas (Socialinės paramos šeimai informacinės sistemos (toliau – SPIS) duomenys). Šis skaičius metų eigoje dar augs, nes paramos asmenys turi teisę pasiprašyti bet kuriuo metu kai jiems reikia pagalbos.

Maisto donacijos

Maisto donacijos 2024 m. buvo skirtos 95.223 unikaliems asmenims, kurie per vieną ketvirtį gavo ne mažiau kaip 5 (penkis) kg maisto iš galimo maisto atiduotuvėje esančio asortimento. Kaip ir kortelių atveju, taip ir maisto donacijų, kiek asmenų gyvena namų ūkyje, tiek atitinkamai kartų po 5 kg maisto yra jiems skiriama. Paramos gavėjai metų bėgyje turi teisę vieną kartą, jeigu nebuvo pasirinkę gauti donacijos papildomai pateikti sutikimą jos gavimui arba atvirkščiai jos atsisakyti (tą galima daryti tiek fiziškai atvykus į savivaldybę / seniūniją arba prisijungus prie savo prašymo per SPIS).

Maisto atiduotuvės aptarnavo 46 savivaldybių paramos gavėjus, kurie teikdami prašymą socialinei kortelei gauti pateikė ir sutikimą dėl maisto donacijos. Pačios maisto atiduotuvės fiziškai yra atidarytos 42 savivaldybėse, todėl keturių rajonų savivaldybių gyventojai turi vykti atsiimti maisto donacijų į miesto savivaldybės atiduotuvę, t. y., Vilniaus miesto atiduotuvė aptarnauja Vilniaus miesto ir rajono gyventojus; taip pat Alytaus mieste, Panevėžio mieste ir Klaipėdos mieste veikiančios atiduotuvės aptarnauja ir savo rajono savivaldybių gyventojus.

Eil. Nr.	Savivaldybės pavadinimas	Gyventojų skaičius 2024 m.	MNM donacijų gavėjų skaičius 2024 m. (bent vieno ketvirčio)	MNM paramą donacijomis gavusių asmenų proc. nuo bendro gyventojų skaičiaus savivaldybėje
1	Akmenės r. sav.	19 117	1581	8,27
2	Alytaus m. sav.	51 340	2024	3,94
3	Alytaus r. sav.	25 464	1872	7,35
4	Anykščių r. sav.	22 372	1865	8,34
5	Birštono sav.	4 089	0	0,00
6	Biržų r. sav.	22 120	2620	11,84
7	Druskininkų sav.	20 097	507	2,52
8	Elektrėnų sav.	24 731	1196	4,84
9	Ignalinos r. sav.	13 817	1380	9,99
10	Jonavos r. sav.	41 490	2173	5,24
11	Joniškio r. sav.	20 288	0	0,00
12	Jurbarko r. sav.	25 421	2299	9,04
13	Kaišiadorių r. sav.	29 055	1479	5,09

14	Kalvarijos sav.	9 737	1082	11,11
15	Kauno m. sav.	304 177	4655	1,53
16	Kauno r. sav.	106 261	1162	1,09
17	Kazlų Rūdos sav.	10 837	771	7,11
18	Kėdainių r. sav.	45 910	3013	6,56
19	Kelmės r. sav.	24 353	1984	8,15
20	Klaipėdos m. sav.	159 279	3311	2,08
21	Klaipėdos r. sav.	67 259	1615	2,40
22	Kretingos r. sav.	37 442	1964	5,25
23	Kupiškio r. sav.	15 766	2044	12,96
24	Lazdijų r. sav.	17 201	1916	11,14
25	Marijampolės sav.	54 576	2245	4,11
26	Mažeikių r. sav.	51 909	0	0,00
27	Molėtų r. sav.	16 516	0	0,00
28	Neringos sav.	4 263	0	0,00
29	Pagėgių sav.	7 059	0	0,00
30	Pakruojo r. sav.	18485	0	0,00
31	Palangos m. sav.	18 059	447	2,48
32	Panevėžio m. sav.	86 595	3344	3,86
33	Panevėžio r. sav.	35 382	1976	5,58
34	Pasvalio r. sav.	21 933	1573	7,17
35	Plungės r. sav.	33 046	1602	4,85
36	Prienų r. sav.	24 674	0	0,00
37	Radviliškio r. sav.	34 283	2455	7,16
38	Raseinių r. sav.	29 774	1872	6,29
39	Rietavo sav.	7 114	0	0,00
40	Rokiškio r. sav.	27 297	0	0,00
41	Skundo r. sav.	15 201	0	0,00
42	Šakių r. sav.	25 609	1656	6,47
43	Šalčininkų r. sav.	29 863	2635	8,82
44	Šiaulių m. sav.	110 331	4023	3,65
45	Šiaulių r. sav.	40 564	0	0,00
46	Šilalės r. sav.	20 856	0	0,00
47	Šilutės r. sav.	38 328	2909	7,59
48	Širvintų r. sav.	14 671	803	5,47
49	Švenčionių r. sav.	21 792	0	0,00
50	Tauragės r. sav.	37 198	2533	6,81
51	Telšių r. sav.	38 844	1701	4,38
52	Trakų r. sav.	34 589	806	2,33
53	Ukmergės r. sav.	34 018	2889	8,49
54	Utenos r. sav.	39 539	1943	4,91
55	Varėnos r. sav.	20 079	1188	5,92
56	Vilkaviškio r. sav.	33 904	2837	8,37
57	Vilniaus m. sav.	602 408	7574	1,26
58	Vilniaus r. sav.	106 179	1198	1,13
59	Visagino sav.	19 587	1355	6,92
60	Zarasų r. sav.	14 361	1146	7,98

Bendrieji produkto rodikliai

Duomenys apie visus bendruosius produkto rodiklius, kaip išdėstyta ESF+ reglamento I, II ir III prieduose, ir apie konkrečios programos rodiklius [paimta iš V priedo 2.1.1.1.2 punkto 2 lentelės V priedo 2.1.1.2.2 punkto 2 lentelės]											Su produkto rodikliais susijusi pažanga									
Prioritetas	Konkretus tikslas	Fondas	Regionų kategorija	Identifikacinis kodas	Rodiklio pavadinimas	Matavimo vienetas	Tarpinė reikšmė (2024 m.)	Siektina reikšmė (2029 m.) (suskirstymas pagal lytį neprivalomas)				Iki šiol pasiektos vertės 31/12/2024				Pasiekimo koeficientas				Pastabos
								V	M	NE	Iš viso	V	M	NE	Iš viso	V	M	NE	Iš viso	
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCO01	Bendra paskirstyto maisto ir prekių piniginė vertė	eurai									491 418,37					Rodiklis parodo labiau išsivysčiusio regiono paramos gavėjų prekybos centruose įsigyto maisto ir prekių bendrą vertę iš į socialines korteles pervestų lėšų. Pavedimai į socialines korteles buvo vykdomi 4 kartus (2024 m. 03, 06, 09 ir 12 mėn.). Paramos gavėjai lėšas gautas per 2024 m. turi teisę išleisti iki 2025.03.14 (įskaitytinai).
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCO02	Bendra pagalbos maistu vertė	eurai									0,00					Šis rodiklis netaikomas, kai parama teikiama

																			naudojantis prekybos tinklų išduotomis socialinėmis kortelėmis.
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCO03	Bendra benamiams skirtos pagalbos maistu pinigine vertė	eurai										0,00			Šis rodiklis netaikomas, kai parama teikiama naudojantis prekybos tinklų išduotomis socialinėmis kortelėmis.
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCO04	Bendra kitoms tikslinėms grupėms skirtos pagalbos maistu pinigine vertė	eurai										0,00			Šis rodiklis netaikomas, kai parama teikiama naudojantis prekybos tinklų išduotomis socialinėmis kortelėmis.
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCO05	Bendra paskirstytų prekių pinigine vertė	eurai										0,00			Šis rodiklis netaikomas, kai parama teikiama naudojantis prekybos tinklų išduotomis socialinėmis kortelėmis.
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCO06	Bendra vaikams skirtų prekių pinigine vertė	eurai										0,00			Šis rodiklis netaikomas, kai parama teikiama naudojantis prekybos tinklų išduotomis

																			socialinėmis kortelėmis.
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCO07	Bendra benamiams skirtų prekių pinigine vertė	eurai										0,00			Šis rodiklis netaikomas, kai parama teikiama naudojantis prekybos tinklų išduotomis socialinėmis kortelėmis.
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCO08	Bendra kitoms tikslinėms grupėms skirtų prekių pinigine vertė	eurai										0,00			Šis rodiklis netaikomas, kai parama teikiama naudojantis prekybos tinklų išduotomis socialinėmis kortelėmis.
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCO09	Paskirstytos pagalbos maistu bendras kiekis	tonos										87,29			Maisto donacijos, kurias projekto partneris "Maisto bankas" išdalino paramos gavėjams iš programos lėšų sudaro 87,29 tonas (pateikta informacija už visus 2024 m.).
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCO10	Padovanoto maisto dalis	procentinė dalis										100,00			
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCO11	Paskirstyto maisto bendro kiekio dalis,	procentinė dalis										24,88			Maisto banko pateiktais duomenimis

					susijusi su ESF+														maisto donacijų išdalinta organizacijoms ar žmonėms, kurios nebuvo finansuotos iš MNM programos lėšų - 263,51 tonos. Apskaičiavimo formulė: EMCO09 / EMCO09 + Maisto banko išdalinta parama ne iš MNM programos lėšų (87,29 / (87,29 + 263,51)) x 100 proc. = 24,88 proc.
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCO01	Bendra paskirstyto maisto ir prekių pinigine vertė	eurai									9 336 949,08				Rodiklis parodo mažiau išsivysčiusio regiono paramos gavėjų prekybos centruose įsigyto maisto ir prekių bendrą vertę iš į socialines korteles pervestų lėšų. Pavedimai į socialines korteles buvo

																			vykdomi 4 kartus (2024 m. 03, 06, 09 ir 12 mėn.). Paramos gavėjai lėšas gautas per 2024 m. turi teisę išleisti iki 2025.03.14 (įskaitytinai). Šioje eilutėje nurodomos lėšos išleistos per 2024 m. I-III ketv., nes už IV ketv. dar nėra prekybos tinklų pateiktų ir atsakingų institucijų patikrintų ataskaitų.
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCO02	Bendra pagalbos maistu vertė	eurai									0,00				Šis rodiklis netaikomas, kai parama teikiama naudojantis prekybos tinklų išduotomis socialinėmis kortelėmis.
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCO03	Bendra benamiams skirtos pagalbos maistu pinigine vertė	eurai									0,00				Šis rodiklis netaikomas, kai parama teikiama naudojantis prekybos tinklų išduotomis socialinėmis kortelėmis.

4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCO04	Bendra kitoms tikslinėms grupėms skirtos pagalbos maistu pinigine vertė	eurai										0,00				Šis rodiklis netaikomas, kai parama teikiama naudojantis prekybos tinklų išduotomis socialinėmis kortelėmis.
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCO05	Bendra paskirstytų prekių pinigine vertė	eurai										0,00				Šis rodiklis netaikomas, kai parama teikiama naudojantis prekybos tinklų išduotomis socialinėmis kortelėmis.
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCO06	Bendra vaikams skirtų prekių pinigine vertė	eurai										0,00				Šis rodiklis netaikomas, kai parama teikiama naudojantis prekybos tinklų išduotomis socialinėmis kortelėmis.
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCO07	Bendra benamiams skirtų prekių pinigine vertė	eurai										0,00				Šis rodiklis netaikomas, kai parama teikiama naudojantis prekybos tinklų išduotomis socialinėmis kortelėmis.
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCO08	Bendra kitoms tikslinėms grupėms	eurai										0,00				Šis rodiklis netaikomas, kai parama teikiama

					skirtų prekių piniginė vertė													naudojantis prekybos tinklų išduotomis socialinėmis kortelėmis.
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCO09	Paskirstytos pagalbos maistu bendras kiekis	tonos									1 658,51			Maisto donacijos, kurias projekto partneris "Maisto bankas" išdalino paramos gavėjams iš programos lėšų sudaro 1658,51 tonas (pateikta informacija už visus 2024 m.).
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCO10	Padovanoto maisto dalis	procentinė dalis									100,00			
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCO11	Paskirstyto maisto bendro kiekio dalis, susijusi su ESF+	procentinė dalis									24,88			Maisto banko pateiktais duomenimis maisto donacijų išdalinta organizacijoms ar žmonėms, kurios nebuvo finansuotos iš MNM programos lėšų - 5006,75 tonų. Apskaičiavimo formulė: EMCO09 / EMCO09 + Maisto banko

																			išdalinta parama ne iš MNM programos lėšų (1658,51 / 1658,51 + 5006,75) x 100 proc. = 24,88 proc.
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Bendrieji rezultato rodikliai

Duomenys apie visus bendruosius rezultato rodiklius, kaip išdėstyta ESF+ reglamento I, II ir III prieduose, ir apie konkrečios programos rodiklius [gauta iš VII priedo 5 lentelės ir V priedo 2.1.1.2.2 punkto 3 lentelės]										Su rezultato rodikliais susijusi pažanga											
Prioritetas	Konkretus tikslas	Fondas	Regionų kategorija	Identifikacinis kodas	Rodiklio pavadinimas	Produkto rodiklis, kurio pagrindu nustatoma siektina reikšmė	Rodiklio matavimo vienetas	Siektinos reikšmės matavimo vienetas	Siektina reikšmė (2029 m.) (suskirstymas pagal lytį neprivalomas)				Iki šiol pasiektos vertės 31/12/2024				Pasiekimo koeficientas				Pastabos
									V	M	NE	Iš viso	V	M	NE	Iš viso	V	M	NE	Iš viso	
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCR01	Pagalbą maistu gaunančių galutinių gavėjų skaičius		asmenys									4 761,00					Maisto donacijų gavėjai („Maisto banko“ ataskaitos duomenys).
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCR02	Jaunesnių nei 18 metų vaikų skaičius		asmenys									1 724,00					SPIS duomenys, gali būti, kad nebūtinai visi bus bent kartą atsiėmę maisto donaciją atiduotuvėje, nes „Maisto bankas“ atgal duomenų apie gavėjus į SPIS nesugrąžina.
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCR03	Jaunuolių nuo 18 iki 29 metų skaičius		asmenys									479,00					SPIS duomenys, gali būti, kad nebūtinai visi bus bent kartą atsiėmę maisto donaciją atiduotuvėje, nes „Maisto bankas“ atgal

Duomenys apie visus bendruosius rezultato rodiklius, kaip išdėstyta ESF+ reglamento I, II ir III prieduose, ir apie konkrečios programos rodiklius [gauta iš VII priedo 5 lentelės ir V priedo 2.1.1.2.2 punkto 3 lentelės]										Su rezultato rodikliais susijusi pažanga											
Prioritetas	Konkretus tikslas	Fondas	Regionų kategorija	Identifikacinis kodas	Rodiklio pavadinimas	Produkto rodiklis, kurio pagrindu nustatoma siektina reikšmė	Rodiklio matavimo vienetas	Siekimos reikšmės matavimo vienetas	Siektina reikšmė (2029 m.) (suskirstymas pagal lytį neprivalomas)				Iki šiol pasiektos vertės 31/12/2024				Pasiekimo koeficientas				Pastabos
									V	M	NE	Iš viso	V	M	NE	Iš viso	V	M	NE	Iš viso	
																					duomenų apie gavėjus į SPIS nesugrąžina.
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCR04	Motelių skaičius		asmenys									3 180,00					SPIS duomenys, gali būti, kad nebūtina visi bus bent kartą atsiėmę maisto donaciją atiduotuvėje, nes „Maisto bankas“ atgal duomenų apie gavėjus į SPIS nesugrąžina.
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCR05	65 metų ir vyresnių galutinių gavėjų skaičius		asmenys									687,00					SPIS duomenys, gali būti, kad nebūtina visi bus bent kartą atsiėmę maisto donaciją atiduotuvėje, nes „Maisto bankas“ atgal duomenų apie gavėjus į SPIS nesugrąžina.
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCR06	Neįgalųjų galutinių		asmenys									696,00					SPIS duomenys, gali būti, kad

Duomenys apie visus bendruosius rezultato rodiklius, kaip išdėstyta ESF+ reglamento I, II ir III prieduose, ir apie konkrečios programos rodiklius [gauta iš VII priedo 5 lentelės ir V priedo 2.1.1.2.2 punkto 3 lentelės]										Su rezultato rodikliais susijusi pažanga											
Prioritetas	Konkretus tikslas	Fondas	Regionų kategorija	Identifikacinis kodas	Rodiklio pavadinimas	Produkto rodiklis, kurio pagrindu nustatoma siektina reikšmė	Rodiklio matavimo vienetas	Siekimos reikšmės matavimo vienetas	Siektina reikšmė (2029 m.) (suskirstymas pagal lytį neprivalomas)				Iki šiol pasiektos vertės 31/12/2024				Pasiekimo koeficientas				Pastabos
									V	M	NE	Iš viso	V	M	NE	Iš viso	V	M	NE	Iš viso	
					gavėjų skaičius																nebūtinai visi bus bent kartą atsiėmę maisto donaciją atiduotuvėje, nes „Maisto bankas“ atgal duomenų apie gavėjus į SPIS nesugrąžina.
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCR07	Trečiųjų šalių piliečių skaičius		asmenys									261,00					SPIS duomenys, gali būti, kad nebūtinai visi bus bent kartą atsiėmę maisto donaciją atiduotuvėje, nes „Maisto bankas“ atgal duomenų apie gavėjus į SPIS nesugrąžina.
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCR08	Užsienio kilmės galutinių gavėjų arba mažumoms priklausančių galutinių gavėjų skaičius		asmenys									261,00					SPIS duomenys, gali būti, kad nebūtinai visi bus bent kartą atsiėmę maisto donaciją atiduotuvėje, nes „Maisto

Duomenys apie visus bendruosius rezultato rodiklius, kaip išdėstyta ESF+ reglamento I, II ir III prieduose, ir apie konkrečios programos rodiklius [gauta iš VII priedo 5 lentelės ir V priedo 2.1.1.2.2 punkto 3 lentelės]											Su rezultato rodikliais susijusi pažanga										
Prioritetas	Konkretus tikslas	Fondas	Regionų kategorija	Identifikacinis kodas	Rodiklio pavadinimas	Produkto rodiklis, kurio pagrindu nustatoma siektina reikšmė	Rodiklio matavimo vienetas	Siekimos reikšmės matavimo vienetas	Siekтина reikšmė (2029 m.) (suskirstymas pagal lytį neprivalomas)				Iki šiol pasiektos vertės 31/12/2024				Pasiekimo koeficientas				Pastabos
									V	M	NE	Iš viso	V	M	NE	Iš viso	V	M	NE	Iš viso	
																					bankas“ atgal duomenų apie gavėjus į SPIS nesugrąžina.
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCR09	Benamių galutinių gavėjų arba galutinių gavėjų, susiduriančių su atskirtimi būsto srityje, skaičius		asmenys									9,00					SPIS duomenys, gali būti, kad nebūtinai visi bus bent kartą atsiėmę maisto donaciją atiduotuvėje, nes „Maisto bankas“ atgal duomenų apie gavėjus į SPIS nesugrąžina.
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCR10	Materialinę pagalbą gaunančių galutinių gavėjų skaičius		asmenys									0,00					Šis rodiklis netaikomas, kai parama įgyvendinama naudojant socialines korteles.
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCR11	Jaunesnių nei 18 metų vaikų skaičius		asmenys									0,00					Šis rodiklis netaikomas, kai parama įgyvendinama naudojant socialines korteles.

Duomenys apie visus bendruosius rezultato rodiklius, kaip išdėstyta ESF+ reglamento I, II ir III prieduose, ir apie konkrečios programos rodiklius [gauta iš VII priedo 5 lentelės ir V priedo 2.1.1.2.2 punkto 3 lentelės]											Su rezultato rodikliais susijusi pažanga											
Prioritetas	Konkretus tikslas	Fondas	Regionų kategorija	Identifikacinis kodas	Rodiklio pavadinimas	Produkto rodiklis, kurio pagrindu nustatoma siektina reikšmė	Rodiklio matavimo vienetas	Siekimos reikšmės matavimo vienetas	Siekta reikšmė (2029 m.) (suskirstymas pagal lytį neprivalomas)				Iki šiol pasiektos vertės 31/12/2024				Pasiekimo koeficientas				Pastabos	
									V	M	NE	Iš viso	V	M	NE	Iš viso	V	M	NE	Iš viso		
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCR12	Jaunuolių nuo 18 iki 29 metų skaičius		asmenys									0,00					Šis rodiklis netaikomas, kai parama įgyvendinama naudojant socialines korteles.	
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCR13	Moterų skaičius		asmenys									0,00					Šis rodiklis netaikomas, kai parama įgyvendinama naudojant socialines korteles.	
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCR14	65 metų ir vyresnių galutinių gavėjų skaičius		asmenys									0,00					Šis rodiklis netaikomas, kai parama įgyvendinama naudojant socialines korteles.	
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCR15	Neįgaliųjų galutinių gavėjų skaičius		asmenys									0,00					Šis rodiklis netaikomas, kai parama įgyvendinama naudojant socialines korteles.	
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCR16	Trečiųjų šalių piliečių skaičius		asmenys									0,00					Šis rodiklis netaikomas, kai parama	

Duomenys apie visus bendruosius rezultato rodiklius, kaip išdėstyta ESF+ reglamento I, II ir III prieduose, ir apie konkrečios programos rodiklius [gauta iš VII priedo 5 lentelės ir V priedo 2.1.1.2.2 punkto 3 lentelės]											Su rezultato rodikliais susijusi pažanga										
Prioritetas	Konkretus tikslas	Fondas	Regionų kategorija	Identifikacinis kodas	Rodiklio pavadinimas	Produkto rodiklis, kurio pagrindu nustatoma siektina reikšmė	Rodiklio matavimo vienetas	Siekimos reikšmės matavimo vienetas	Siekima reikšmė (2029 m.) (suskirstymas pagal lytį neprivalomas)				Iki šiol pasiektos vertės 31/12/2024				Pasiekimo koeficientas				Pastabos
									V	M	NE	Iš viso	V	M	NE	Iš viso	V	M	NE	Iš viso	
																					įgyvendinama naudojant socialines korteles.
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCR17	Užsienio kilmės galutinių gavėjų arba mažumoms priklausančių galutinių gavėjų skaičius		asmenys									0,00					Šis rodiklis netaikomas, kai parama įgyvendinama naudojant socialines korteles.
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCR18	Benamių galutinių gavėjų arba galutinių gavėjų, susiduriančių su atskirtimi būsto srityje, skaičius		asmenys									0,00					Šis rodiklis netaikomas, kai parama įgyvendinama naudojant socialines korteles.
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCR19	Galutinių gavėjų, kurie gauna naudą iš čekių ir (arba) kortelių, skaičius		asmenys									9 455,00					Duomenys paimti iš Socialinės paramos šeimai informacinės sistemos (toliau - SPIS duomenys).

Duomenys apie visus bendruosius rezultato rodiklius, kaip išdėstyta ESF+ reglamento I, II ir III prieduose, ir apie konkrečios programos rodiklius [gauta iš VII priedo 5 lentelės ir V priedo 2.1.1.2.2 punkto 3 lentelės]										Su rezultato rodikliais susijusi pažanga											
Prioritetas	Konkretus tikslas	Fondas	Regionų kategorija	Identifikacinis kodas	Rodiklio pavadinimas	Produkto rodiklis, kurio pagrindu nustatoma siektina reikšmė	Rodiklio matavimo vienetas	Siekimos reikšmės matavimo vienetas	Siekima reikšmė (2029 m.) (suskirstymas pagal lytį neprivalomas)				Iki šiol pasiektos vertės 31/12/2024				Pasiekimo koeficientas				Pastabos
									V	M	NE	Iš viso	V	M	NE	Iš viso	V	M	NE	Iš viso	
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCR20	Jaunesnių nei 18 metų vaikų skaičius		asmenys								2 796,00					SPIS duomenys	
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCR21	Jaunuolių nuo 18 iki 29 metų skaičius		asmenys								684,00					SPIS duomenys	
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCR22	65 metų ir vyresnių galutinių gavėjų skaičius		asmenys								1 129,00					SPIS duomenys	
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCR23	Motelių skaičius		asmenys								5 035,00					SPIS duomenys	
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCR24	Neįgaliųjų galutinių gavėjų skaičius		asmenys								1 120,00					SPIS duomenys	
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCR25	Trečiųjų šalių piliečių skaičius		asmenys								312,00					SPIS duomenys	
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCR26	Užsienio kilmės galutinių gavėjų arba mažumoms priklausančių galutinių gavėjų skaičius		asmenys								312,00					SPIS duomenys	

Duomenys apie visus bendruosius rezultato rodiklius, kaip išdėstyta ESF+ reglamento I, II ir III prieduose, ir apie konkrečios programos rodiklius [gauta iš VII priedo 5 lentelės ir V priedo 2.1.1.2.2 punkto 3 lentelės]										Su rezultato rodikliais susijusi pažanga											
Prioritetas	Konkretus tikslas	Fondas	Regionų kategorija	Identifikacinis kodas	Rodiklio pavadinimas	Produkto rodiklis, kurio pagrindu nustatoma siektina reikšmė	Rodiklio matavimo vienetas	Siektinos reikšmės matavimo vienetas	Siektina reikšmė (2029 m.) (suskirstymas pagal lytį neprivalomas)				Iki šiol pasiektos vertės 31/12/2024				Pasiekimo koeficientas				Pastabos
									V	M	NE	Iš viso	V	M	NE	Iš viso	V	M	NE	Iš viso	
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCR27	Benamių galutinių gavėjų arba galutinių gavėjų, susiduriančių su atskirtimi būsto srityje, skaičius		asmenys									11,00					SPIS duomenys
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCR01	Pagalbą maistu gaunančių galutinių gavėjų skaičius		asmenys									90 462,00					Maisto donacijų gavėjai („Maisto banko“ ataskaitos duomenys).
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCR02	Jaunesnių nei 18 metų vaikų skaičius		asmenys									32 754,00					SPIS duomenys, gali būti, kad nebūtina visi bus bent kartą atsiėmę maisto donaciją atiduotuvėje, nes „Maisto bankas“ atgal duomenų apie gavėjus į SPIS nesugrąžina.
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCR03	Jaunuolių nuo 18 iki 29 metų skaičius		asmenys									9 093,00					SPIS duomenys, gali būti, kad

Duomenys apie visus bendruosius rezultato rodiklius, kaip išdėstyta ESF+ reglamento I, II ir III prieduose, ir apie konkrečios programos rodiklius [gauta iš VII priedo 5 lentelės ir V priedo 2.1.1.2.2 punkto 3 lentelės]										Su rezultato rodikliais susijusi pažanga											
Prioritetas	Konkretus tikslas	Fondas	Regionų kategorija	Identifikacinis kodas	Rodiklio pavadinimas	Produkto rodiklis, kurio pagrindu nustatoma siektina reikšmė	Rodiklio matavimo vienetas	Siekimos reikšmės matavimo vienetas	Siektina reikšmė (2029 m.) (suskirstymas pagal lytį neprivalomas)				Iki šiol pasiektos vertės 31/12/2024				Pasiekimo koeficientas				Pastabos
									V	M	NE	Iš viso	V	M	NE	Iš viso	V	M	NE	Iš viso	
																				nebūtinai visi bus bent kartą atsiėmę maisto donaciją atiduotuvėje, nes „Maisto bankas“ atgal duomenų apie gavėjus į SPIS nesugrąžina.	
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCR04	Moterų skaičius		asmenys									60 419,00				SPIS duomenys, gali būti, kad nebūtinai visi bus bent kartą atsiėmę maisto donaciją atiduotuvėje, nes „Maisto bankas“ atgal duomenų apie gavėjus į SPIS nesugrąžina.	
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCR05	65 metų ir vyresnių galutinių gavėjų skaičius		asmenys									13 048,00				SPIS duomenys, gali būti, kad nebūtinai visi bus bent kartą atsiėmę maisto donaciją atiduotuvėje, nes „Maisto	

Duomenys apie visus bendruosius rezultato rodiklius, kaip išdėstyta ESF+ reglamento I, II ir III prieduose, ir apie konkrečios programos rodiklius [gauta iš VII priedo 5 lentelės ir V priedo 2.1.1.2.2 punkto 3 lentelės]										Su rezultato rodikliais susijusi pažanga											
Prioritetas	Konkretus tikslas	Fondas	Regionų kategorija	Identifikacinis kodas	Rodiklio pavadinimas	Produkto rodiklis, kurio pagrindu nustatoma siektina reikšmė	Rodiklio matavimo vienetas	Siekimos reikšmės matavimo vienetas	Siektina reikšmė (2029 m.) (suskirstymas pagal lytį neprivalomas)				Iki šiol pasiektos vertės 31/12/2024				Pasiekimo koeficientas				Pastabos
									V	M	NE	Iš viso	V	M	NE	Iš viso	V	M	NE	Iš viso	
																					bankas“ atgal duomenų apie gavėjus į SPIS nesugrąžina.
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCR06	Neįgaliųjų galutinių gavėjų skaičius		asmenys									13 229,00					SPIS duomenys, gali būti, kad nebūtinai visi bus bent kartą atsiėmę maisto donaciją atiduotuvėje, nes „Maisto bankas“ atgal duomenų apie gavėjus į SPIS nesugrąžina.
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCR07	Trečiųjų šalių piliečių skaičius		asmenys									4 965,00					SPIS duomenys, gali būti, kad nebūtinai visi bus bent kartą atsiėmę maisto donaciją atiduotuvėje, nes „Maisto bankas“ atgal duomenų apie gavėjus į SPIS nesugrąžina.
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCR08	Užsienio kilmės		asmenys									4 965,00					SPIS duomenys, gali

Duomenys apie visus bendruosius rezultato rodiklius, kaip išdėstyta ESF+ reglamento I, II ir III prieduose, ir apie konkrečios programos rodiklius [gauta iš VII priedo 5 lentelės ir V priedo 2.1.1.2.2 punkto 3 lentelės]											Su rezultato rodikliais susijusi pažanga										
Prioritetas	Konkretus tikslas	Fondas	Regionų kategorija	Identifikacinis kodas	Rodiklio pavadinimas	Produkto rodiklis, kurio pagrindu nustatoma siektina reikšmė	Rodiklio matavimo vienetas	Siekimos reikšmės matavimo vienetas	Siekima reikšmė (2029 m.) (suskirstymas pagal lytį neprivalomas)				Iki šiol pasiektos vertės 31/12/2024				Pasiekimo koeficientas				Pastabos
									V	M	NE	Iš viso	V	M	NE	Iš viso	V	M	NE	Iš viso	
					galutinių gavėjų arba mažumoms priklausančių galutinių gavėjų skaičius																būti, kad nebūtina visi bus bent kartą atsiėmę maisto donaciją atiduotuvėje, nes „Maisto bankas“ atgal duomenų apie gavėjus į SPIS nesugrąžina.
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCR09	Benamių galutinių gavėjų arba galutinių gavėjų, susiduriančių su atskirtimi būsto srityje, skaičius		asmenys									177,00					SPIS duomenys, gali būti, kad nebūtina visi bus bent kartą atsiėmę maisto donaciją atiduotuvėje, nes „Maisto bankas“ atgal duomenų apie gavėjus į SPIS nesugrąžina.
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCR10	Materialinę pagalbą gaunančių galutinių gavėjų skaičius		asmenys									0,00					Šis rodiklis netaikomas, kai parama įgyvendinama naudojant socialines korteles.

Duomenys apie visus bendruosius rezultato rodiklius, kaip išdėstyta ESF+ reglamento I, II ir III prieduose, ir apie konkrečios programos rodiklius [gauta iš VII priedo 5 lentelės ir V priedo 2.1.1.2.2 punkto 3 lentelės]										Su rezultato rodikliais susijusi pažanga											
Prioritetas	Konkretus tikslas	Fondas	Regionų kategorija	Identifikacinis kodas	Rodiklio pavadinimas	Produkto rodiklis, kurio pagrindu nustatoma siektina reikšmė	Rodiklio matavimo vienetas	Siekimos reikšmės matavimo vienetas	Siektina reikšmė (2029 m.) (suskirstymas pagal lytį neprivalomas)				Iki šiol pasiektos vertės 31/12/2024				Pasiekimo koeficientas				Pastabos
									V	M	NE	Iš viso	V	M	NE	Iš viso	V	M	NE	Iš viso	
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCR11	Jaunesnių nei 18 metų vaikų skaičius		asmenys								0,00					Šis rodiklis netaikomas, kai parama įgyvendinama naudojant socialines korteles.	
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCR12	Jaunuolių nuo 18 iki 29 metų skaičius		asmenys								0,00					Šis rodiklis netaikomas, kai parama įgyvendinama naudojant socialines korteles.	
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCR13	Moterų skaičius		asmenys								0,00					Šis rodiklis netaikomas, kai parama įgyvendinama naudojant socialines korteles.	
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCR14	65 metų ir vyresnių galutinių gavėjų skaičius		asmenys								0,00					Šis rodiklis netaikomas, kai parama įgyvendinama naudojant socialines korteles.	
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCR15	Neįgaliųjų galutinių		asmenys								0,00					Šis rodiklis netaikomas, kai parama	

Duomenys apie visus bendruosius rezultato rodiklius, kaip išdėstyta ESF+ reglamento I, II ir III prieduose, ir apie konkrečios programos rodiklius [gauta iš VII priedo 5 lentelės ir V priedo 2.1.1.2.2 punkto 3 lentelės]										Su rezultato rodikliais susijusi pažanga											
Prioritetas	Konkretus tikslas	Fondas	Regionų kategorija	Identifikacinis kodas	Rodiklio pavadinimas	Produkto rodiklis, kurio pagrindu nustatoma siektina reikšmė	Rodiklio matavimo vienetas	Siektinos reikšmės matavimo vienetas	Siektina reikšmė (2029 m.) (suskirstymas pagal lytį neprivalomas)				Iki šiol pasiektos vertės 31/12/2024				Pasiekimo koeficientas				Pastabos
									V	M	NE	Iš viso	V	M	NE	Iš viso	V	M	NE	Iš viso	
					gavėjų skaičius																įgyvendinama naudojant socialines korteles.
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCR16	Trečiųjų šalių piliečių skaičius		asmenys									0,00					Šis rodiklis netaikomas, kai parama įgyvendinama naudojant socialines korteles.
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCR17	Užsienio kilmės galutinių gavėjų arba mažumoms priklausančių galutinių gavėjų skaičius		asmenys									0,00					Šis rodiklis netaikomas, kai parama įgyvendinama naudojant socialines korteles.
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCR18	Benamių galutinių gavėjų arba galutinių gavėjų, susiduriančių su atskirtimi būsto srityje, skaičius		asmenys									0,00					Šis rodiklis netaikomas, kai parama įgyvendinama naudojant socialines korteles.
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCR19	Galutinių gavėjų, kurie		asmenys									179 644,00					SPIS duomenys

Duomenys apie visus bendruosius rezultato rodiklius, kaip išdėstyta ESF+ reglamento I, II ir III prieduose, ir apie konkrečios programos rodiklius [gauta iš VII priedo 5 lentelės ir V priedo 2.1.1.2.2 punkto 3 lentelės]										Su rezultato rodikliais susijusi pažanga											
Prioritetas	Konkretus tikslas	Fondas	Regionų kategorija	Identifikacinis kodas	Rodiklio pavadinimas	Produkto rodiklis, kurio pagrindu nustatoma siektina reikšmė	Rodiklio matavimo vienetas	Siekimos reikšmės matavimo vienetas	Siekima reikšmė (2029 m.) (suskirstymas pagal lytį neprivalomas)				Iki šiol pasiektos vertės 31/12/2024				Pasiekimo koeficientas				Pastabos
									V	M	NE	Iš viso	V	M	NE	Iš viso	V	M	NE	Iš viso	
					gauna naudą iš čekių ir (arba) kortelių, skaičius																
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCR20	Jaunesnių nei 18 metų vaikų skaičius		asmenys								53 132,00						SPIS duomenys
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCR21	Jaunuolių nuo 18 iki 29 metų skaičius		asmenys								12 997,00						SPIS duomenys
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCR22	65 metų ir vyresnių galutinių gavėjų skaičius		asmenys								21 450,00						SPIS duomenys
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCR23	Moterų skaičius		asmenys								95 669,00						SPIS duomenys
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCR24	Neįgaliųjų galutinių gavėjų skaičius		asmenys								21 284,00						SPIS duomenys
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCR25	Trečiųjų šalių piliečių skaičius		asmenys								5 939,00						SPIS duomenys
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCR26	Užsienio kilmės galutinių gavėjų arba mažumoms priklausančių		asmenys								5 939,00						SPIS duomenys

Duomenys apie visus bendruosius rezultato rodiklius, kaip išdėstyta ESF+ reglamento I, II ir III prieduose, ir apie konkrečios programos rodiklius [gauta iš VII priedo 5 lentelės ir V priedo 2.1.1.2.2 punkto 3 lentelės]										Su rezultato rodikliais susijusi pažanga											
Prioritetas	Konkretus tikslas	Fondas	Regionų kategorija	Identifikacinis kodas	Rodiklio pavadinimas	Produkto rodiklis, kurio pagrindu nustatoma siektina reikšmė	Rodiklio matavimo vienetas	Siektinos reikšmės matavimo vienetas	Siektina reikšmė (2029 m.) (suskirstymas pagal lytį neprivalomas)				Iki šiol pasiektos vertės 31/12/2024				Pasiekimo koeficientas				Pastabos
									V	M	NE	Iš viso	V	M	NE	Iš viso	V	M	NE	Iš viso	
					galutinių gavėjų skaičius																
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCR27	Benamių galutinių gavėjų arba galutinių gavėjų, susiduriančių su atskirtimi būsto srityje, skaičius		asmenys								206,00					SPIS duomenys	

**7. PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO (ES)
2021/1060, 86 STRAIPSNIO 1 DALIES ANTROJE PASTRAIPOJE NURODYTOS
LANKSTUMO SUMOS GALUTINIO PASKYRIMO**

MNM programai, patvirtintai 2022 m. rugpjūčio 1 d. Europos Komisijos įgyvendinimo sprendimu Nr. C(2022)5651, kuriuo patvirtinama Materialinio nepritekliaus mažinimo programa dėl paramos iš „Europos socialinio fondo +“ Sostinės bei Vidurio ir Vakarų Lietuvos regionams Lietuvoje, siekiant investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslo CCI 2021LT05SFPR001, įgyvendinti yra skirta 79.547.814,00 eurų Europos Sąjungos lėšų, iš kurių 13.458.118,00 eurų yra lankstumo suma sudaranti po 50 proc. 2026 m. ir 2027 m. įnašo (toliau – lankstumo suma).

Lankstumo sumos priskyrimas labai svarbus Lietuvai, kad būtų galima ją naudoti pagal paskirtį remiant labiausiai nepasiturinčius asmenims ir sėkmingai įgyvendinti MNM programos tikslą.

Ministerija, vadovaudamasi Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/1060:

- 18 straipsnio 1 dalies reikalavimais peržiūrėjo MNM programą ir parengė vidurio peržiūros ataskaitą;
- 18 straipsnio 4 dalimi informuoja Europos Komisiją, kad keisti MNM programos nėra poreikio;
- 86 straipsnio 1 dalies antra pastraipa teikia pasiūlymą Europos Komisijai priimti sprendimą dėl MNM programos lankstumo sumos – 13.458.118,00 eurų Europos Sąjungos lėšų – galutinio priskyrimo Lietuvai.